

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Országos sörárpavásárok.

I.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. évi szeptember hó 20—30-ig, Budapesten, a Köztelek palota helyiségeiben országos sörárpakiállítást és ezzel kapcsolatban sörárpavásárt is rendez, mely utóbbi már augusztus hó 20-án nyílik meg s tart szeptember 30-áig.

A kiállításra beküldendő árpaminta mennyisége 5 kg. Árpaminták a kiállításra augusztus 1—20-ig küldhetők; későbbben érkező mintákat a rendezőség el nem fogad.

Figyelmeztetjük a t. gazdatársakat, hogy a rendezőség csakis az esetben vesz fel a kiállításra árpamintákat, ha azok az általa szétküldött bejelentési ívek kíséretében küldetnek be.

Tervezetet és bejelentési ívet levélbeli megkeresésre az OMGE. titkári hivatala készségesen küld.

II.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, úgy is mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, a Borsod- és Pozsony vármegyei gazd. egyesületekkel, a miskolci ipar- és kereskedelmi kamarával és a Magyar Mezőgazdák Szövetségével, függetlenül a Budapesten rendezendő sörárpakiállítás és vásártól,

1897. évi augusztus havában Pozsonyban és Miskolczon országos sörárpa-vásárokat rendez.

A vásárok a következő napokon tartatnak meg: Pozsonyban, a vármegyei nagytermében, augusztus hó 22-én, d. e. 11 órától, d. u. 2 óráig. Miskolczon a vármegyei nagytermében augusztus hó 30-án d. e. 9 órától, d. u. 1 óráig.

E vásárok valamelyikén résztvenni óhajtó eladó, az illető gazdasági egyesület (pozsonyi vagy miskolci) titkári hivatalába eladó sörárpájából faj és minőségnekint 10 kg. mintát s egyidejű-

leg ugyanazon mintából 4 kgot a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének is tartozik beküldeni. A minták beküldésének határideje a pozsonyi vásárra aug. 5—20, a miskolczira aug. hó 10—27.

A vásárok iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt és bejelentési íveket küld az a Pozsonyvármegyei, mint a Borsod vármegyei gazd. egyesület titkári hivatala.

A rendező-bizottság.

Fölvívás gyümölcstermelőinkhez.

A „Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezte” a gyümölcserértékesítést kezébe öhajtván venni, azzal az eszmével foglalkozik, hogy Oroszországban piacot szerezzen a magyar gyümölcsnek. Felhívjuk tehát termelőinket, hogy akiknek eladó gyümölcsük volna, szíveskedjenek azt a fentnevezett szövetkezeteknél (Budapest, Központi-Vásáresarnok) bejelenteni, hogy a szövetkezet az eladó gyümölcs mennyiségéről eleve tájékozva legyen.

Megjegyzendő, miszerint Oroszországba szállításra sárga-barack, sárga- és görög-dinnye, alma és körte alkalmas. Mindezek azonban csakis választott, kiváló jó minőségben és gondosan csomagolva küldhetők. E tekintetben készséggel nyújt fölvilágosítást a szövetkezet üzemeltetése. A kiknek pedig boryümölcsük volna eladó, körte, vagy alma, annak értékesítése iránt is a szövetkezet készséggel gondoskodik és annak eladását közvetíti.

A gazdaközönségnek érdekében áll, hogy e tekintetben a szükséges bejelentéseket minél előbb megtegye a szövetkezet miheztartása végett.

Forster Géza igazgató.

Abrak-takarmány küldemények kedvezményes szállítása.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 25918/97 szám alatt kelt magas rendeletével az abrak-takarmány (korpa, olajpogácsa árpára, kukoriczadara és malomkonkoly) küldemények szállítására nézve díjkedvezményt engedélyezett a gazdáknak, a mely díjkedvezmény-

ben gazdasági egyesületek által kiállított igazolványok alapján részesülnek. A kik tehát egyesületünk tisztelt tagjai közül ily igazolványok mellett való kedvezményes szállításra igényt tartanak, forduljanak, a titkári hivatalhoz, minden egyes esetben pontosan feltüntetve a feladó nevét, címzett nevét és lakhelyét, a feladási állomást, rendeltetési állomást, címzett foglalkozását, az áru nemét és mennyiségét. A mennyiségre nézve megjegyezzük, hogy 100 q-nál kevesebb árura igazolvány ki nem állíttatik. A levélhez egy 10 kros bélyeg melléklendő.

Igazgató.

Szőlészeti tanulmányut.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szőlőművelési és borászati szakosztálya szeptember hó 11-től 20-áig terjedő időközben tanulmányutat rendez.

A tanulmányut az alábbi szőlőtermelő vidékekre terjed ki:

a) a székesfőváros vidékére.

b) Balatonmentére.

c) Szeged s Arad-hegyalja vidékére.

A tanulmányut Budapestről indul szeptember hó 12-én és Világoson zárul szeptember hó 20-án.

Részletes tervezet a „Köztelek” 54 (600.) számában jelent meg.

A tanulmányut összes költsége maximum 60—70 frt, beleértve az utazás, elszállásolás s étkezés költségeit s belemértve a Budapestre való utazást s a Világosról való hazautazás költségeit.

A tanulmányutban való részvétellel való jelentkezések az OMGE. titkári hivatalához intézendők, mely jelentkezésekkel egyidejűleg az előirányzott költségek fele, azaz 30 frt az OMGE. pénztárába ezimezve beküldendő. Oly jelentkezések, amelyekkel egyidejűleg a 30 forint előleg be nem küldetik, figyelembe nem

Magyar Mezőgazdák Szövetkezte Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-körút sarok.

Az aratás közeledtével

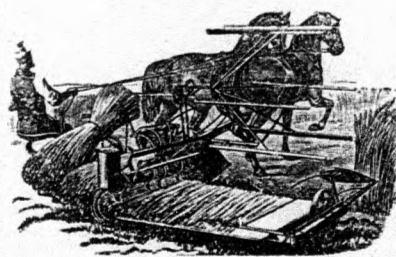
van szerencsénk, mint az „Adriance, Platt & Co.” new-yorki gépgyáros magyarországi képviselői, nevezett gyár kitűnő anyagból készült

Fűkaszó,

Marokrakó-arató, és

Kéveköto-arató gépeinek

mielőbbi beszerzését ajánlani.

Tekintettel a fenyegető munkásviszonyokra, nehogy a t. ezim kellemetlen meglepetéseknek legyen kitéve, ajánljuk a gépeket most beszerezni; másrészt pedig, hogy az aratás kezdetével készen felszerelt gépek álljanak rendelkezésre.

A gép felszereléséhez és a kocsis betanításához szerelőnket odaküldjük és kívánatra képes árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgálunk.

Több évi számos kitűnő magyar bizonyítvány.

Mai számunk 16 oldal.

vétetnek. A szövetési díj második részlete a jelen beszámoló lezárása s a költségek végleges megállapítása után lesz befizetendő.

A jelentkezés határideje augusztus 20. A résztvevők száma 60.

Mindennemű felvilágosítással szolgál az OMGE. titkári hivatala.

A rendezőbizottság.

Német gazdák törekvései.

Blondel György egyike azoknak a francziáknak, akiket a múlt évi agrárkongresszus alatt vendégül láttunk s aki sympathiájának irántunk azóta is számos jelét adta, négy társával együtt egy nagy művet írt és tett közzé Németország mezőgazdasági helyzetéről.

E munka érdekes nem csupán azért, mert közvetlen tanulmányok útján leírja a helyzetet, hanem vázolván a gazdasági válság okait, előadja azt is, mit tesz a kormány, mit a társadalom az általa ütött sebek orvoslása végett.

A helyzet általában véve nem kedvező, sok tekintetben végzetesen rossz. A Rajnamentén nagy a birtok elaprózása, Bajorországban a közvetítők visszaéléseiről s a fokozódó eladósodásról panaszkodnak. Szászországban legerősebben fődül a vidéki nép a városok felé s a legmélyebbre hatolt a szocializmus mérge. Az Elbtől keletre az előbb szabad paraszt ploretrára aljasul s az egész nagy birodalom gazdálkodó népét erősen nyomja a gazdasági termékek árának végzetes hanyatlása.

A kormány tesz, amit tehet. Folytatja a telepítést, csinál járadékos birtokokat, központi szövetkezeti bankot 20 millió dotációval és csinálni fog valószínűleg még többet, ha a gazdák a jövő választásoknál kibontják zászlójukat s ha igazán hatalomra jutnak Miquel és társai, akik nem csupán belátják, hogy bajok vannak, hanem azokat orvosolni is hajlandók.

Ezzel a részével azonban a dolognak nem szándékozom foglalkozni azért, mert a magyarban úgy is erős a hajlam sokat, sőt mindent a kormánytól várni. Ezt táplálni nem okos dolog, már csak azért sem, mert bizonyos; hogy ez uton minden bajt orvosolni lehetetlen, és mert a kormány hatalmának kiterjesztése viszonyaink közt nagyon veszedelmessé válhat s az állami szocializmushoz és ezzel az egyéni szabadság megsemmisüléséhez vezethet. Ellenben sokat tanulhatunk és kell, hogy tanuljunk a németektől más mezőkön, a társadalmi tevékenység mezején.

Nem vagyunk ugyan abban a helyzetben, hogy a válságot akár az egyesek erőfeszítéseivel, akár pedig tisztán társadalmi uton le lehet győzni. Kérdés, mennyiben fog ez sikerülni még akkor is, ha az előbbiekhöz még az állam ereje is hozzájárul, de meggyőződésünk az, hogy ha az egyénben kifejlesztjük nem csak a takarékoskosságot és az előrelátó

gondosságot, hanem amellet megtanítjuk őt a szervezkedés művészetére is, könnyebb lesz az a munka mit a gazdasági osztály jövőjeért folytatunk és sikere biztosabb.

Ma már nem igen lehet tagadni, hogy a szövetkezés a szegény nép sorsának javításánál, erkölcsi és értelmi nevelésénél igen nagy szerepet játszik s különösen a németeknél nagyon előmozdítja a társadalmi békét, kifejleszti a tevékenységet és az egyéni erélybe vetett hitet. A Raiffeisen-féle, a tej- és vajszövetkezetek szerte az országban sok embert mentettek meg az elbukástól és nem egy parasztot juttattak jobb körülmények közzé.

Nem célunk azonban ezek részletezése, miután fellehet tennünk, hogy az elért eredmények a magyar gazdák jobbjai előtt már úgy is ismeretesek. Azt azonban ki kell emelnünk, hogy a németek azt, amit ezideig elértek, csakis az első lépésnek tekintik. Szerintük el fog jönni az az idő is, midőn jóformán minden falunak meg lesz a maga szövetkezete, mely hitelt ad, a szükségesekkel ellátja a tagokat és eladja termékeiket. Ez meg fogja szüntetni a töke és munka között kifejlő ellentétet és utját vágja a közvetítők zsarolásainak, függetlenebbé teszi a gazdát, legyen az akár ur, akár paraszt.

A gazdák önértetének és politikai súlyának emelésére nem kis mértékben hatottak közre a parasztegysületek és főleg az, melyet *Scharlemmerst* Westphaliában alapított. Ujságaikkal, röpirataikkal ébren tartották a közvéleményt, jogi tanácsadók adó- és egyéb ügyekben sokat használtak a parasztságnak és sokat tettek annak a manchesterizmusnak megtörésére, mely nem csupán a parasztság vagyoni létét tette ingóvá, hanem a tulajdon igényeknek és luxusnak meghonosítása által megrontá erkölcsében is és emellet eladósította. Előkészíté a szocializmusra.

Ennél a pontnál egy kissé megállhatunk. A szocialista urak tudják, hogy a parasztság nélkül győzni nem fognak. De tudják azt is, hogy az egyéni tulajdon eltörlésébe a paraszt soha bele nem egyez. Ezt tehát kihagyták programjukból. Csakis a nagybirtokot támadják és úgy, mint nálunk, ez ellen igyekeznek az irigységet felkelteni. Ezt a szerepet nálunk a merkantilisták publicistái vették át. Németországban azonban a parasztság között a szocialisták mi eredményt sem értek el.

A konzervatív elveket és keresztény eszméket hangoztató parasztegysületek immunizálták a parasztságot, mert becsületesebb czélok felé vezették őket.

Ez az egyetlen eredmény elég volna arra, hogy megalakítsuk mi is a parasztegysületeket és pedig annál inkább, mert ezek osztályuk érdekeit a kormányval szemben is hathatósan védelmezték. A dolognak ezt az oldalát erősebben domborítják ki a politikai célzattal ala-

kitott s így is dolgozó *Bauernbund*-ok, melyeknek hivatása egy hatalmas agrárpárt létrehozása a törvényalkotó testületben. Ezek közt a fő a *Bund der Landwirthe*, nem kevesebb, mint 200,000 taggal.

Az elsoroltakhoz csatlakoznak a folyton szaporodó gazdasági egyesületek, vidéki, illetőleg tartományi központokkal, végül a zálogleveleket kibocsátó *Landschaft*-ok, a berlini *Centrallandschaft*-tal, mely az összes *Landschaftok* vagyona által biztosított zálogleveleket adja ki.

Igy körülbelül áttekinthetjük azt, a mi Németországban a mezőgazdaságról, társadalmi téren történik. Ha ezekhez hozzáveszszük a kormány intézkedéseit és azt a lelkiismeretes pontosságot, mely a németeket jellemzi, lehetetlen meg nem döbennünk, azt látva, hogy mindez nem elég a válság hatásának ellensúlyozására s az országnak főleg keleti részében, a hol alig van ipar, igazán vigasztalan a helyzet.

Igen meg kell döbennünk, mert mi lesz velünk, ha a válság minden erejével reánk nehezül? Hiszen mi egyetlen téren sem birunk kifejteni olyan imponáló működést, mint Vilmos császár kormánya és alattvalói. *Bernát István.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Elvetelés.

Egyik olvasónk az alábbi kérdést intézte hozzánk:

A kezelés alatt álló simmenthali tehenészetben nem egészen 2 hónap lefolyása alatt 7 elvetelés történt és pedig 6 esetben a vemhesség 8-ik hónapjában.

Az elvetélést megelőző napon a duzzadt pérából vastag, véres nyálka kifolyás volt észlelhető, annak bekövetkeztével pedig, a magzataburoknak csak kis része távolított el, közvetlen a magzat után, az anyatestből, nagyobb része benn maradt, és csak hosszabb idő eltelté után távolított el egyes darabokban, sőt pár esetben megtörtént, hogy a benn maradt részek az anyatestben rothadásnak indultak, s mit, dacára a 2% creolinoldats irigálásnak, megakadályozni nem lehetett.

Meggyőződésünk pedig arról, hogy május és június hónapokban a folyón való itatás alkalmával a vemhesség különböző stádiumában levő tehenek, erővel a vízbe tereltetvén, össze is lettek szoritva, sőt némelyiken a bőr felhorzsolása a dőfés jeleit mutatta; azon kérdésel fordulok tisztelt gazdatársaimhoz, vajjon ezen szokatlanul gyakori elvetéseket a fent említett erütművi okoknak s hideg fürdőnek tudjam-e be? vagy pedig ragályos elvetelés-e az? s ha igen, mi módon lehet a tovább terjedés ellen sikeresen védekezni és a már fertőzött egyedeket, orvoslás után újból beüzelve — a jövőre való utókövetkezmények nélkül — tenyésztés végett megtartani tanácsos-e?

Jóllehet hasonló kérdésekre mindannyiszor többé-kevésbbé kimerítően feleltünk már e helyen, bővebb taglalásba bocsátkozunk e dolog felett most oly irányban, a hogy a „Köztelek“ múlt évi 70—71. számában tettük, azért, mert országsszerte még mindig nagy kalamitást képez az elvetelés és kimerítőbb tárgyalást folytatni a kérdés felett azért is indokolt, mivel a küzdelem szempontjából újabb adatok is léteznek, melyekről e helyen csak futólag volt szó eddig.

A tehen tudvalevőleg 10 és 1/2 hónapig és illetőleg 40 hétig hordja a magzatát s ha ez időre szüli meg, úgy kellő időre történt el-

lésről (partus maturus) szólunk. Korai ellésről (partus praematurus) beszélünk ellenben, mikor a tehén ezen idő előtt *életképes* magzatot szül és elvetélsről (partus immaturus) vagyis abortusról, mikor a szabályos hasassági idő előtt holt vagy *életre képtelen* vemhet hoz a világra.

Más szóval a korai szülés kevesebb, az elvetelés több idővel a normális terminus előtt megy végbe, tehát míg a korai szülés körülbelül csak 34—36 hetes magzatra, addig az elvetelés ennél jóval fiatalabb magzatra vonatkozik.

Az abortus leggyakoribb a szarvasmarhánál s habár a tehén ennek következtében ritkán hull el, tetemes kárral jár, különösen akkor, ha a bántalom járványos alakban lép fel, mert egyfelől az elvetélt ivadékok teljesen értéktelen, másfelől a tehén tejelése jelentősen csökken s végül az elvetélt állat heveny vagy idült oly bajokat kaphat az abortus folytán, a melyek lerontják, értékesítésében hosszú időre visszavetik s további tenyésztésre alkalmatlanná teszik. Leggyakoribb következménye az abortusnak visszamaradása a magzatburkoknak, melylyel közönségesen nagyobb fokú lesoványodás, súlyosabb esetben méhlob, fehérfolyás, sőt halálos kimenetű genyverőség jár.

Az elvetelés különben 3 fő formában fordulhat elő, nevezetesen *szórványos* alakban, mikor a betegedés egy istálló vagy csorda egyes kevés számú állataira szorítkozik; továbbá *járványos* alakban, mikor egyszerre vagy huzamosabb időn keresztül sok állat vetél el és végre *ragadós-járványos* alakban, mikor hasonló módon de bizonyos jellemző tünetek és körülmények között és fertőzésből eredő ok folytán vetél el többnyire egymást követőleg sok tehén.

Imént azt állítottam, hogy az elvetelés leggyakoribb a szarvasmarhánál s csakugyan, hazánkban is leggyakoribb az erre vonatkozó panasz. Kétségtelenül érdekes tehát mindennek előtt a felől tisztába jönni, hogy mi lehet ennek az oka?

Konstatálható először is az, hogy a gulyabeli magyar marha, mely természetadta mivoltából kevésbé van kivétközelve, jóval ritkábban vetél el mint a nyugoti marha, mely elhelyezés, táplálás, szaporítás, szóval hasznosítás tekintetében, a természet által megvont legszélső határon túl is rendszerint ki van forgatva. Különösen áll ez a tejprodukáló marhákra nézve, melyeket gyakran 1², sőt 1 éves korukban is felhágatnak, hogy 2 éves korukban már borjut vessenek s minél több tejet adjanak. A tejtermelés fokozására számos természetellenes táplálékot adnak a tehénnek s ugyan-e célból teljes téltenségre, istállózásra kárhoztatják s évenként következetesen megvemszítik, erőszakolva vemhessége előrehaladt idejében is a lehető legnagyobb tejhozam adására. Eként a szélsőségre viszik egyfelől a szorosabb értelemben vett ivarszervek működését, másfelől a tejmirigy munkáját, úgy hogy valóságos élet-halálharc folyik a magzat kifejlődése és a tejelés között, sajnos — úgy látszik — a borju rovására.

Ezt a körülményt magam se akarom ez idő szerint egyébként, mint az elvetelésre *hajlamosító* körülménynek tartani, de azt bizonyosnak gondolom, hogy az ilyen fogékonyabb szervezet lehet az oka annak, hogy a marha — s különösen a nyugoti — jóval gyakrabban vetél el, mint más háziállat.

Másodsorban konstatálható az, hogy éppen a tehénnek a természetéből kivétközött szervezete jóval hosszabban küzd a magzatburkok eltávolításával, mint az oly marháé, mely természetes életviszonyai közül nincs kivéve s ennélfogva valami egészen mindennapi eset, hogy napokig rothad s végre kirothad méhéből a burok, a jövőre is kiható változást hagyva ott hátra annál inkább, mert sok bátor ember azt a kirothasztást egyenesen szükségesnek tartja és gyakorolja.

Az elvetelésre imigy rendkívül fogékony szervezetet már most számos olyan külső és belső hatás érheti, amely az abortust felidézni képes.

Előrebocsátom általános tájékoztatás céljából azt, hogy az elvetélést készakarva is elő lehet idézni, egyszerűen azáltal, hogy bármily erre alkalmas szerrel vagy beavatkozással a méhet összehúzódsra és megnyílásra bírjuk. Ez történik akkor is, mikor nem mesterséges beavatkozás, hanem természetes körös folyamat következtében következik be az elvetelés s az okok, melyek azt felidézhetik, a következők:

1. *Erőművi hatások.* Jóllehet a magzat a méhben minden külső káros hatás ellen nagyon jól védve van, a mennyiben 2 rendbeli magzatvisszel, 3 rétegű burokkal, a méh falával és a hasfalzattal van körülvéve, az anyát érő ütések, rugások, dőfések után mégis elég gyakran észlelünk elvetélést. Ily esetekben rendszerint nem is a magzat, hanem a burokai, a méh s egyáltalában a vemhes állat sérül meg, a magzat elvetése tehát közvetett uton áll be, úgy, hogy az, a sérült méh és burok által többé szabályosan nem tápláltatik, elhal s mint hulla kilöketik.

Erőművi hatásképpen szerepel a közöslés is, mely a méhszájadék megnyílását s izmos falzatának összehúzódsát létesítheti. A hüvelynek hosszabb időn keresztül történő erőművi izgatása más uton is elvetélést idézhet fel, ugyancsak azáltal, hogy a méh megnyílik.

Ugy látszik, nemkülönböztetve erőművi okot képvisel a hátrafelé tulságosan lejtő állás is, mert így álló állatoknál — egyéb kimutatható ok nélkül — elvetélést már észlelték. Ennek elfogadható magyarázatát adni nehéz. Nem lehetetlen, mint már egy itt megjelent közleményben érintettem, hogy a súlyánál fogva hátrafelé, a méh belső szájadékára tulságosan és huzamosan ránehezülő magzat izgatja annyira a nyomott részeket, hogy annak folytán az összehúzódsok és méhnyílás beállnak s az elvetelés bekövetkezik. Az erőművi hatások közé sorozható még az ivartalanítás mütéte. Erre nézve észlelet van, a mely azt mutatja, hogy a kimiskarólt hasas koczák malaczeit rendes ideig hordták s megszülték, de jóval több az olyan észlelet, hogy a vemhes állat a petefészkek kiirtása után pár nap mulva elvetél. Részben erőművi, de inkább más természetű hatás végre a túl nagy mennyiségben nyújtott s illetőleg felvett takarmány, avagy az oly táplálék, mely hibás erjedésbe menő gázokat fejleszt s dobkór, felfuvódás vagy kólika alakjában veszélyezteteti a magzatnak a méhben való megmaradását az által, hogy rendellenes nagy nyomás alá keríti a méhet s a benne levő magzatot. Minthogy azonban ez nem tisztán erőművi természeti ok, alább külön szövel róla.

2. *Kedélyi izgatások, vagyis pszichikai hatások.* Az állatokban oly lényekkel lévén dolgunk, a melyekkel értekezésbe bocsátkozunk lehetetlen, nyilvánvaló, hogy a kedélyi izgatások az emberről is csak kevésbé ismert hatásait nehéz tanulmányoznunk. Néhány észlelet a mellett szól, hogy a megijedés felbőszülés, nagyobb félelem és aggodalom, elvetelésnek lehet okozója.

Vasuton, hajón szállított állatoknál már többször észlelték elvetélést. Mekkora szerep jutott ily esetben a félelemnek, aggodalomnak és általában az izgatottságnak s mekkora az erőművi rázkódásnak, nyugtalankodásnak, azt megítélni természetesen nem lehet. Heverő vemhes kanczák egyszerre nehéz munkába fogva s illetőleg munkáló állatok átmenet nélkül nyugalomra, semmittevésre kárhoztatva, nemkülönböztetve abortálhatnak. Előtörő kutyától, farkastól megijedt juhnyájban is észlelték elvetélést. Ugy látszik, hogy az undort gerjesztő szagoknak is hatásuk van. Egy istállóban, melyben üszkös tüdőlobban szenvedő ló

állt és hullott el, az ismeretes penetrikus büzt terjesztvén maga körül, egy kanczát egyéb kimutatható ok nélkül elvetélni láttam. Szokatlan eleséget éhség folytán undorral evő ölelnél is láttam egyéb kimutatható ok nélkül abortust.

Mi róható fel minden esetekben egyfelől az erőművi hatásnak, másfelől a látás, szaglás izelés, egyszóval az érzék szervnek s illetőleg a kedély izgalmanak, azt megítélni persze képtelen vagyok, de jól eltudom képzelni, hogy ilyen izgalom folytán a méhben éppugy vérbőség, mint vérszegénység beállhat s abortáló hatását kifejtheti annál inkább, mert a vemhes méh jóval könnyebben izgatható, mint a nem vemhes.

3. *Természattani és vegytani okok.* Ebben a tekintetben mindenekelőtt azt mondhatjuk, hogy mindaz, a mi a vemhes állat vérenek hőfokát tetemesebben emelni vagy leszállítani képes s mindaz a mi annak oxigéniumját kevesbíti s a szénsav felhalmozódását abban elősegíti, okot szolgáltat az elvetelésre. Az előbb jelzett dobkór, felfuvódás, kólika, megerőteltő munka, tehát főképpen azért hat abortálólag, mert a vérben szénsavnak felhalmozódásával jár, a különféle lázas betegségekben szenvedő vemhes állat pedig azért vetél el, mert vérelosztódása s összetétele is hibás, de vérenek hőfoka is emelkedett. Innen van tehát az, hogy pl. keleti marhavészben, lötifuszban, influenzában, tüdővészben, stb. szenvedő vemhes állatok — ritkább kivétellel — elvetélnék. A vér hibás elosztódása s abnormis mennyisége és nyomása számos hatás folytán beállhat s okot szolgáltat abortusra. A testnek kívülről történő tetemesebb lehűlése kedvezőlen időjárás, usztatás esetén, ugy nem különben a belülről történő lehűlés, túl hideg ital, fagyott vagy deres eleség fogyasztása, mind okai lehetnek tehát az elvetelésnek, épen a miatt, mert hibás a vérnyomás és elosztódás. Épp ugy hibássá lesz a vér mennyiségben, nyomásban és elosztódásban nagyobb vérvesztés esetén, némely anyag vagy szer (pl. anyarozs) hatására, ugy nemkülönböztetve hiszának indult állapotban s innen jön, hogy ez esetekben is könnyen áll be elvetelés.

A vemhes állat vérenek vegyi összetételében való változásai pl. különféle betegségek, mérgezések esetén, hogy szintén nem lehetnek közömbösek a vemhes méhre és a magzatra, az önként érthető s megmagyarázható, hogy pl. romlott penész és egyéb gombákkal fertőzött, nevezetesen üszögös, rozsdás, anyarozos tápszerek: dohos, avas korhadt, rothadt anyagok, fertőzött ivóvizek; mérges növényekkel, állatokkal, ásványokkal keveredett takarmányok egyikét képezik a leggyakoribb elvetélést előidéző okoknak. Sajnos, éppen ezeknek a hatásában hisznek legkevésbé a tenyésztők, vagy enyhébben kifejezve; ezeknek ilyenmő káros hatásait isméri legkevésbé, holott a gyakorlatból éppen ezen hatásokra vonatkozó példák vannak az irodalomban legnagyobb számban feljegyezve.

De nemcsak a mennyiségben tulságos s a minőségben rossz táplálékok, italok veszélyeztetik ekképpen a vemhes állatot, s a magzatot, hanem egynémely normálisnak, jónak vélt eleség és ital is, mely bizonyára nemkülönböztetve az anyaállat vérenek fizikai és chemiai tulajdonságait változtatván meg, vagy idegrendszerére folyván be, nat hasonlóképpen abortálólag. E tekintetben jogosan gyanúsítják mindenekelőtt a tartalomszegény, bár másképp nem rossz takarmányt, mely némely kedvezőtlen évben terem, mikor aztán egyéb kimutatható ok nélkül az elvetélések gyakoriak. Gyanúsítják még a savanyu füveket, a szeszmoslékot, a bevermelt répa- és burgonyaleveleket, a lenmag és repecpogácsát és a nagyobb mennyiségben nyújtott, bár kifogástalan gyári répaszeletet, az új szénát, a tulságos szószást stb.

4. *A magzat betegsége és elhalása.* Jóllehet minden kétségen felül áll az, hogy a méhben

levő magzat elhalása közönségesen az anyaat részéről történő táplálás zavara vagy megszűnése által idéztetik elő s bizonyos az is, hogy a magzat önállóan is megbetegedhetik és elhulhat s mint halott idegen test elköthetik. E szerint a holtmagzat, mint ilyen, okot képvisel az elvetelésre, még pedig igen gyakori okot, jól lehet az sincs kizárva, sőt nem is nagyon ritka eset, hogy ki nem küszöböltetik, hanem ben marad s ott felázik és felszívódik, vagy rothadásba megy s úgy ürül ki, avagy végre, hogy össztöpörödven u. n. kőmagzattá (lythopedion) válik s hónapok, sőt évek múlva se vetéltetik el.

Ahhoz tehát, hogy a holt magzat az elhalás után csakhamar elvetessék, az szükséges, hogy a méh összehúzódását és megnyílását létrehozza. Ezt többnyire eszközli, de az előbb mondott eltéréseken kívül még az is megeshetik, hogy a holt magzat elvetetik, az esetleg még benn levő élő azonban nem, mi-ből következik, hogy a holt magzat némelykor aktív, másszor passzív szerepet játszik az elvetelés előidézésében, passzívát játszik legalább is egy bizonyos ideig, addig, míg annyira meg nem változott, hogy a méh összehúzódásainak és megnyílásának felkeltésére alkalmassá vált. Mivel éppen gyakrabban az anyai részről a mély sogaérák s illetőleg a burkok közvetítésével történő táplálás zavara vagy hiánya idézi elő a magzat halálát, érthető, hogy ritkább a holt magzatnak visszamaradása, mint elvetése, vagyis érthető, hogy az elvetelés eredeti megindítója tulajdonképpen és az esetek legnagyobb számában nem maga a holt magzat, hanem egyéb s a magzat csak okozat, mely aztán okozóvá alakulhat.

5. Az elvetelés speciális oka. A felsorolt hatásokon kívül, melyek elvetelés mellett egyéb bántalmakat is előidézhetnek, úgy látszik, létezik oly sajátos hatás is, amely az elvetelést okozza. Az az észlelet, hogy bizonyos formájú elvetelésen keresztül esett állat méhének váladéka vemhes tehén méhüvébe juttatva, annál elvetelést idézhet elő, csak megerősítette ama régebbi feltevést, hogy lennie kell egy fertőző természetű anyagnak, mely állatról állatra való átragadás folytán az elvetelésnek egy különleges formáját idézi elő, azt a formáját t. i. melyet ragadós-járványos elvetelésnek neveznek.

Az ezen természetű elvetelést előidéző fertőző anyagot egy baktérium képeben, Bang koppenhágai tanár (ha az előleges közleménynek hinni lehet) már fel is fedezte, következésképp ezen elvetelésnél egy oly betegséggel állunk szemben, amelynek a többi ragadós betegségek.

A fertőző anyag, tehát az érintett baktérium, a legnagyobb valószínűséggel csak a méhüvében keresztül jut be a méhbe, még pedig vagy a közönségesen, vagy a fogamzás és méhelzáródás után. Fertőzve lehet a ragályanyaggal ugyanis a himvessző s akkor az közvetíti a méhbe; de fertőzve lehet vele minden tárgy, amivel az állat érintkezésbe jöhet, sőt nincs kizárva, hogy a levegőben is elterjed a ragályanyag. El lehet hurozolni, illetőleg közvetíteni lehet tehát a fertőző anyagot legelső sorban az alommal, ürülékkel, névszerint különösen a méhből kiürülő holt magzattal, burokkal, mocsokkal, nemkülönben a rondított takarmánnyal, az állatgondozó ruházatával stb.

A befertőződés leggyakoribb formája valószínűleg az, hogy a gomba a méhüvében át az esetleg nyitott méh szájadékán keresztül a méhbe jut, avagy a méhet elzáró nyálkás dugót elfolyósítva, azon keresztül ér a méhbe, ott elszaporodik s megtámadja első sorban valószínűleg az anyai s magzati méhlepényeket, úgy hogy az azok közötti összefüggést megszünteti s ekként a magzat elhalását létesíti, vagy a magzatba eljut s azt közvetlenül támadja és öli meg. Nem lehetetlen az sem, hogy az elzárult méhbe a fertőző baktérium akkor jut, mikor a nyálkadugó rendes körül-

mények között is, még lágy s illetőleg akkor, mikor ismétellen fellágyul. Erre látszik mutatni az, hogy a ragadós elvetelés a vemhesség 2-3 vagy 7-8-ik hónapjában szokott bekövetkezni, nem úgy mint a közönséges elvetelés, mely a hasasság bármely idejében beállhat.

Minden elvetelésnek fő tünete már most természetesen az, hogy a hasas állat idő előtt vajudni kezd s aztán élő vagy holt magzatát csakhamar megszüli.

A ragadós járványos elvetelésre nézve azonban jellegző mindenekelőtt az, hogy napokkal előbb nyálkás, hurutos kifolyás indul meg a méhüvéből s hogy elvetéltetvén a magzat, annak burkai rendszerint visszamaradnak. Ez az eset forog fenn kérdésztendő teheneinél is.

Jellegző még, hogy ritkán egyszerre, hanem többnyire rendre-rendre, bizonyos időközben következnek be az elvetélések, úgy mint kérdésztendő állatainál s én nekem e miatt az a véleményem, hogy a kérdésztendő képezo eset ragadós elvetelés.

Mielőtt rátérnék már most a baj orvoslásának megbeszélésére, fel kell említenem, hogy hosszú gyakorlatomban ragadós elvetelést csak oly tenyészetekben láttam, a hol szokásban van a visszamaradt magzatburkoknak u. n. kirohasztása s megjegyzem, hogy a domesztikált állatnál a kirohasztást én mindenképpen hibának tartom, sőt az azonközben beálló rothadási folyamatot oly környező baktériumok elszaporításával vádolom, amelyek a ragadós elvetelésnek speciális előidézői.

E felfogásból önként következik, hogy minden beavatkozást teljesen haszontalannak tartok, ha az egyszersmind a szőben forgó rothadási folyamat ellen nem irányul, mert a gyógykezelésben sikert csak ott láttam, ahol egyebek mellett ezen rothadási folyamat ellen is hathatósan sikra szálltak.

(Folytatása következik.)

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Szählender Gyula.

A gabonaelevátorok és gazdasági jelentőségük.

Irta: Ifj. Sporzon Pál.

III.

Kisebb gazdasági elevátor felállításának költségei és üzletmenete.

Az eddigiekből talán kitűnt, hogy ami a gabona raktári kezelését illeti, az az elevátorrendszer mellett sokkal egyszerűbb, olcsóbb és helyesebb, mint a mostani magtárrendszerrel.

De nehogy azt gondolja valaki, hogy az így papiroson feldicsért elevátor előnye és haszna is csak papiroson vannak meg, alábbiakban egy, a valóságot nagyon megközelítő példával akarom illusztrálni, miként alakulnak az elevátorrendszer okozta kiadások a rendes magtári kiadásokkal szemben.

Meg kell azonban jegyezmem, hogy az ily kis vidéki elevátorban a gabona csak rövid ideig maradhat s az onnan nemsokára az illető vidék gőcspontjában felállított nagyobb elevátorba kerül. Az ily kisebb, gazdasági elevátorok csak mintegy átmeneti gyűjtőhelyül szolgálhatnak, hova minden részvényes termelő összes eladható gabonáját beszállíthatja, egymásután. Hogy ez azután mily módon s mily sorrendben történjék, arra nézve előírást e helyen adni nem lehet. Legfeljebb példaképpen lehetne felemlíteni, hogy pl. X megye területén lenne 5 ily kis vidéki gazdasági elevátor, hova a termelők a cséplőgéptől szállítanak a gabonát. Onnan a gabona megtisztítva s kiszáritva a megyei központi szövetkezeti elevátorba ke-

rülne — néha száraz gabonánál már 2-3 nap múlva — de a termelő már a kis elevátornál kapná meg a beszállított gabona mennyiségéről szóló átvételi elismervényt, melyre előleget kaphatna. A központi elevátor gyűjtőtené össze a kis elevátor gabonátömegeit s innen jönne az forgalomba; ami nem zárja ki azt, hogy a gazda esetleg már a kis elevátorból adja el gabonáját, ha az ár neki megfelelő.

Az ily kis elevátorban tehát csak rövid ideig maradna a gabona s esetleg csak valamely speciálisabb gabonafaj, pl. sörárpa stb. lenne benne hosszabb ideig, míg a többi egykét tisztítás után tovább menne, hogy helyet adjon a következő gabonának.

Az előbbieken ismertetett, egyszerű, kisebb gazdasági elevátor építési és berendezési költségei a mi viszonyainknak megfelelően körülbelül következően lennének megállapíthatók. (Megjegyzem, hogy az alábbi költségvetésben Szählender Gyula főhercegi építő főmérnök ur, a „Köztelek“ rovatvezetője volt szíves az árakat részben megjelölni, melyek általában megfelelnek a mi átlagos építkezési költségeinknek s miért neki e helyen is szíves köszönetet mondok).

Alapkiadás 9'15 m. hosszban, 6'1 m. szélességben és 2'44 m. mélységben	48 frt.
Kocsifeltöltés 9'00 m. hosszban, 1'5 m. magasságban és 2'00 m. szélességben	12 „
Kőművmunkák az alapfalazaton az elevátor és szállító csiga alá, motor alá, anyaggal (tégla)	520 „
Ácsmunka az összes faszervezetek, burkolatok, oszlopok, zsindeletet stb., beleszámitva anyaggal	3800 „
Mázómunka a külső farészekeken	90 „
Asztalos-, lakatos- és üvegmunka, ablakok s ajtókhöz	160 „
Géberendezés: két mérleg, elevátor, rosta, szállító csiga, közlőmű és egy 4 lovas petroleummotor s egyéb kisebb berendezések	3400 „
Összesen	8030 frt.

Ilyenformán a 9'15 m. hosszú, 6'10 m. széles, 2'44 m. földalatti mélységű és 12'46 m. földfeletti magasságú épület, telek nélkül az előbb közölt tervezet szerint kerülne összesen 8030 forintba.

A telek értékét azért nem vettem fel, mert az nagyon is változik a helyi viszonyok szerint. A tervezeten látható elevátor befogad összesen 20000 q (20 waggon) gabonát egyszerre, emelőszervezete pedig óránként 160 q gabonát képes felhordani s így 12 órai munkaidőben 1900 q gabonát képes szállítani, vagyis ha pl. az összes rekeszek telve lennének, az egyszeri teljes átfogatás, a szükséges mellék munkákkal együtt körülbelül 15 órát venne igénybe. A napi 1900 q munkabírást azonban nem lehet alapul venni az elevátor munkabírásnál, mert a gabonát nemcsak a beraktározásnál, hanem a kirakodásnál is egyszer fel kell szállítani. Azonkívül a tisztításra és szelöltetésre is kell legalább egyszeri szállítást számítani, úgy, hogy mindezeket figyelembe véve a napi 1900 q munkabírásnak csak negyedrészt, tehát csak mintegy 450 q-t lehet nagy átlagban felvenni.

Ha már most felvesszük, hogy az ezen elevátor körül levő gazdák július elejétől szeptember végeig vagyis mintegy 90 napon át szállítanak a gabonát ide — kezdve pl. a repeczénél — akkor ezen elevátorban a napi 450 q munkabírás mellett megfordulhatna vagy 40500 q gabona, s maradhatna ott átlag 4-5 napig. Ezt olvasva sokan úgy vélekednek, hogy ilyen rövid időre ugyancsak kár lenne oda-fuvarozni a gabonát, hisz addig még a legrosszabb magtárban is eláll a gabona. Igen ám, de hisz nem is arra valók az ilyen kis

gazdasági elevátorok, hogy ott hónapokon át heverjen ugyanaz a gabona, hanem főleg és elsősorban arra való, hogy mielőtt a gazda odaszállította gabonáját, azonnal *kapasszon rá előleget* és ne kelljen rá több törödni a raktározás és tisztogatás munkáival. Itt csak egyszerű tisztítás alá vétetik a gabona, s mielőtt új szállítást jeleznek, azonnal szállítatik tovább a központi elevátorba. Egyébként az alábbi számítás be fogja igazolni, hogy még 4 napra is érdemes odaszállítani a gabonát az elevátorhoz, eltekintve az előlegtől. Hogy ezt megtudhassuk, lássuk a költség-számítást.

Ami ezen elevátor évi költségeit illeti, azt a következő adatokból lehet összeállítani: A felállítási költségnek (8030 frt) mint tőkének 5% 401'50 frt. Amortizáció 10% 803'— „

Evi költség összesen 1204'50 frt.

Hogy pedig a *gabona kezelési költségeit* megállapíthassuk, szükséges tudnunk, az *üzemköltségeket*. Még pedig, miután 90 munkanapot vettünk fel, az egy napi üzemköltségen kívül kell még az e napra eső kamat és amortizáció összegét is számításba venni úgy, hogy a tényleges *napi üzemköltség* a következő tételekből állítható össze:

A hajtógép (4 lőerejű petroleummotor) tüzelőanyaga 24 kg. (12 órára) vámentes motorolaj a 10 kr. helybe szállítva	2'40 frt
Olaj, kenő és tisztítóanyag	0'20 „
Gépész, egyuttal elevátorkezelő napi-díja	2'00 „
A 401'50 frt kamat egy napra eső részlete	4'46 „
A 803'— frt amortizáció 1 napra eső részlete	8'92 „
Az egy napi üzemköltség összege	17'98 frt

Most már könnyen meg lehet állapítani mibe kerül 1 métermázsza gabona kezelési költsége, mert csak a 90 nap összes üzemköltségét, azaz $17'98 \times 90 = 1618'20$ frtot kell az ezen idő alatt beraktározott gabonamennyiséggel, vagyis 40,500-al elosztani, tehát $\frac{161'820}{40'500} = 3'99$, azaz *egy métermázsza összes*

raktári kezelési költsége 3'99, kerekszám 4 krajczárba kerülne, ha 40,500 q gabona fordulna meg az elevátorban. De ha még ennél is kevesebb, 30,000 q gabona jönne oda s így a kezelési költség 6 krajczárba kerülne métermázsánként, még az sem volna nagy ár, ha összehasonlítjuk azt a mostani magtárrendszerezéssel végzett gabonakezelés kiadásával, mely métermázsánként, beleszámítva a magtárba való be- és kiszakolást, forgatást, tisztítást és szállítást, eléri rendszeren a 30, sőt nem ritkán az 50 krajczár összeget is métermázsánként.

Azonkívül számításba veendő az is, hogy a gabona mennyisége és minősége sokkal inkább biztosítva van az elevátorban mint a magtárban, mely körülmény a 4 krajczár kezelési költséget még olcsóbbá teszi.

Végül pedig nem szabad megelégedni arról sem, hogy ily kisebb, átmeneti, vidéki elevátorok nagyobb befogadási képességgel, de egyszerűbb berendezéssel aránylag alig kerülnek többre, mint amennyibe ezen teljesen berendezett elevátor kerül s hogy ezekben a gabona nemcsak éppen a cséplés alatt, de azután is a meglévő magtárakból beszállítható s ott kezelhető, ami az egy métermázsára eső kezelési költséget még jobban leszállítja.

Ezt az itt felhozott példát nem lehet tehát minden körülmények közt végérvényesen tekinteni, mert ennek csak az a rendeltetése, hogy tájékoztatást nyújtson, körülbelül minő pénzübeli előnyöket nyújthat az elevátor a gabona kezelésénél és mintegy irányt adjon arra, hogy mily adatokat kell számításba venni az ily elevátor költségeinek megállapításánál. Minden vidék a maga igényeihez képest építheti elevátorját

s erre nézve megnyugtathatom a gazdaközönseget, hogy vannak már oly technikaink, kik a legkülönbözőbb viszonyoknak is megfelelő elevátorokat jól és jutányosan képesek elkészíteni.

Mivel azonban az elevátor csak akkor fogja valódi hasznát és előnyeit kifejteni, ha az nemesak mint egyszerű gabonaraktár, hanem mint áruaktár is szerepel, vagyis a termelők közös értéktárárt képezi, hanem a beszállított gabona mennyiségekre kiadatik a termelőnek az átvételi elismervény, melyre előleget vehet fel: kell az ezen elismervények kiállítására megbízható egyént is alkalmazni. Erre pedig legalkalmasabb az illető elevátorhoz legközelebb lakó gazda vagy részvényes társ, ki megbízhatónak az átvétellel s kinek ezen fáradságáért a beszállított gabonamennyiség minden métermázsája után bizonyos jutalék lenne megállapítva. E jutalék természetesen koránt sem lenne oly nagy, aminőt ma a közvetítők szereznek maguknak, úgy hogy éppenséggel nem túlzott az az állítás, hogy a jóforgalmu elevátorban a jutalékokban megtakarított összeg fedezné nagyrésztben az üzemköltségeket.

De hisz nem az az egyedüli fő célja az elevátoroknak, hogy a gabona kezelése megkönnyítessék hanem az, hogy a gabonakereskedelem jobban a termelő kezében maradjon, amit pedig az elevátorral biztosan el lehet érni. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az elevátorból kapott átvételi elismervények ne képezhessenek kereskedelmi papirokat, melyeket venni lehet, mert — mint német gazdák e tekintetben nagyon helyesen jelzik — e papirokat a kereskedő újra csak összevásárolná, annak árforlyamot szabna s így a gabonaár ingadozásait ismét csak a maga előnyére aknázná ki.

Hogy mit és hogyan kellene tenni ez ügyben, azt megállapítani nem érzem magam hivatottnak, hogy a gabona kezelése megkönnyítessék, itt egyszerűen csak a kisebb gazdasági elevátorok szükségességét, szerkezetét, működési módját akartam vázolni. Az ügyre akartam csak felhívni egy a gazdatársadalom mint az illetékes körök figyelmét. Ezt az ügyet nem szabadna feledésbe menni hagyni, ezt kellene egy a gazdatársadalomnak mint a társadalmat képviselő gazd. egyleteknek s első sorban az OMGE.-nek és a gazdasági egyesületek országos szövetségének sürgős tanulmány tárgyává tenni.

A gazdasági technika már készen áll a legkülönbözőbb igényeknek megfelelő elevátorok felállítására, berendezésére. Több jeles magyar mérnök Amerikában a helyszínen tanulmányozta a legegyszerűbbtől a legkomplicáltabb szerkezetű elevátorokat, úgy, hogy e téren minden készen van s a gazda biztos lehet róla, hogy nem experimentálni de alkotni fog a technikus itt jót, olcsót és megfelelőt.

Igaz, hogy nem lehet egyszerre általánosan s az ország minden részén életbe léptetni ezt a rendszert. Arra is el lehetnek készülvén a gazdák, hogy azok, kik ellen e védvadásokat emelik, mindent el fognak követni, hogy az eszme csak eszme maradjon, de biztosra vehetik azt is, hogy ha a kezdet nehézségein átesetek, a *nyeremény és haszon nem fog elmaradni*.

Agrár-uzsora.

A képviselőház utóbbi ülésének egyikén Gajári Ödön képviselő egyik beszédjében a nagybirtokosok ellen és különösen a Károlyi grófok alföldi birtokai ellen azt a vádat emelte, hogy az ő értesülése szerint ezek az uradalmak csinálják a szocziálistmust, mert agrár-uzsorát üznek azzal, hogy a munkásoknak a járandóságot csökkentik és a nekik kiszolgáltatandó anyagokat rossz minőségben adják át.

Hogy ez milyen alaptalan és valósággal botránysos igazságtalan vád, ezt legjobban bizonyítják a Károlyi István gróf uradalmairól kezeink között lévő teljesen hiteles adatok, a

melyeket nemesak ezen burkolton kimondott vád megczáfolására, hanem általában annak az igazolására tartunk szükségesnek közölni, hogy igenis a magyar földbirtokosok, különösen a nagybirtokosok, olyan áldozatokat hoztak a munkások érdekében, a mely áldozatok semmi-féle arányban nincsenek a birtokok jóvedelmével, sőt az idej rossz termésű esztendőben egyenesen a birtok jóvedelmességét semmisítették meg.

A Károlyi István grófnak és a Károlyi Alajos gróf örökösének alföldi birtokain az összes éves eselédség javadalmazása a körülményekhez képest évről-évre javítottat, soha semmi levonás abból nem történt. A cselédnek terményjárandósága mindig tiszta magból, rendes időben szolgáltatott ki. Ezenkívül daczára annak, hogy egyes helyeken más uradalmakban a kezelési költség csökkentése végett a cselédeknek tén-, sertés- és baromfi-tartása megváltott, ezen uradalmakban ez nem történt. Minden cselédnek két hold tengeri- és buzaföldjét az uradalom szántatja meg, vetteti és hordatja be a termést; sőt a mult év óta még a buza cséplését is az uradalom ingyen végezteti. Orvost, gyógyszerert az uradalom ad ingyen. Azonkívül a kiválóbb cselédeteket az uradalom rendszeresen még külön jutalomban is szokta részesíteni a többiek buzdítására. A cselédekkel mindenkor a leghumánusabban bánnak és még arról is gondoskodnak, hogy ott, ahol a községi iskola távol van, az uradalom maga tart fenn iskolát és fizeti a tanítót.

A mi már most az időszaki munkásokat és különösen az aratókat illeti, arra nézve az idén a következő megállapodás történt: 6—8 kat. hold buza learatásáért kapnak 6—8 mm. tiszta buzát. Egy-két kat. hold tavaszi gabona learatásáért két mm. tiszta árpát. Ezenkívül az aratók az egész aratási idő alatt rendes ételmezésben részesülnek, a cséplést pedig az uradalom külön saját költségén végezteti. Ha már most vesszük azt, hogy az idén az Alföldön kat. holdankint 5—6 hektoliter 69—72 kgrmos buza termett, ami holdankint 4—4½ mmmak felel meg, világos, hogy az aratók nem 10—12-ik részért aratnak, hanem ha az összes költségeket is beleszámítjuk, 3-ad és 4-ed rész jön ki.

Ez az agrár uzsora, amelyet az alföldi főuri uradalmakon üznek. Igenis áll az, hogy egyes uradalmakon uzsoráskodnak, de legkevésbé a régi, mint inkább az új földes uraknál, amint azt az idén némely helyen nyíltan kitört zavargások is igazolták. Azok azonban, akik a latifundiumok felosztására s ezzel ezek tulajdonosai függetlenségének megtörésére törekcsenek, céljaik elérésében úgy látszik nem igen válogatnak az eszközökben.

VEGYES HIREK.

Mai számunk tartalma:

Országos sörárpavásárok. — Felhívás gyümölcs-termelőinkhez. — Abraktakarmánykülömbények kedvezményes szállítása. — Szőlőszeti tanulmányut.	1061
Német gazdák törekvései. <i>Bernát István</i>	1062
Agrár-uzsora.	1065

Állattenyésztés.

Elvetelés.	1062
--------------------	------

Gazdasági építészet.

A gabonaelevátorok és gazdasági jelentőségük. <i>Ifj. Sporzon Pál</i>	1064
---	------

Vegyések.	1065
----------------------------	------

Kereskedelem, tőzsde.	1067
--	------

Budapesti gabonatózsde. — Szeszűzlet. — A központi vásáresarnok árjegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairól. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár. — Párisi juhvásár.	1068
--	------

Szerkesztői üzenetek.	1068
--	------

Kinevezések és áthelyezések. A földmivvelésügyi m. kir. miniszter *Wuest de Velberg* Jenő tb. vármegyei, *Pap Sándor*, *Papp János* vármegyei állatorvosokat, *Klima Rezső* okleveles állatorvost, továbbá *Gross Emil* és *Tarsoly Gyula* körállatorvosokat, *Topolánszky Frigyes* vármegyei állatorvost és *Schau Áron* okleveles állatorvost ideiglenes minőségű harmadosztályú állami állatorvosokká nevezte ki. *Wuest de Velberg* Jenőt szolgálattételre a vezetése alatt álló miniszterium állategészségügyi osztályába, *Papp Sándort* az ó-sánczi, *Pap Jánost* a csik-gyimesi és *Schau Áront* a soós-mezői m. kir. belépő állomáshoz osztotta be és azoknak vezetésével bízta meg. *Gross Emil* a kolozsvári állategészségügyi felügyelő mellé, végre *Tarsoly Czulát* és *Topolánszky Frigyes* a kőbányai állategészségügyi hivatalhoz osztotta be. — Ezenkívül a földmivvelésügyi m. kir. miniszter *Wallentini Ottó* zilahi kerületi állami állatorvost Budapestre helyezte át és az itteni állategészségügyi felügyelő mellé rendelte szolgálattétel végett; *Oberhoffer József* állami állatorvost, az ó-sánczi m. kir. belépő állomás vezetőjét, a zilahi állami állatorvosi kerületbe; *Orelli Zoltán* vulkáni és *Lotter József* orsovai kir. belépő állomásvezető állami állatorvosokat kölcsonoson, *Gelencsér Gyula* állami állatorvost a csik-gyimesi belépő állomás vezetőjét, a beszercezi állami állatorvosi kerületbe, *Turi Nagy János* máramaros-szigeti kerületi állami állatorvost a komáromi állami állatorvosi kerületbe és végre *Schulmayer Mátyás* állami állatorvost, a soósmezői belépő állomás vezetőjét, a máramaros-szigeti állami állatorvosi kerületbe helyezte át.

Német gazdák köszönete. A Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft a f. é. május hóban tett magyarországi tanulmányutja folytán gróf *Desseuffy Aurél* urhoz az OMGE. elnökéhez az alábbi köszönő iratot intézte:

„*Kegyelmes ur!* Mult évi december hó 29-én kelt tiszteletteljes átiratunk kapcsán úgy Nagyméltóságodnak, valamint az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek magyarországi tanulmányutunk előkészítésénél tanusított szives támogatásáért, társaságunknak az ország határánál való üdvözléséért, az összes résztvevőknek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület palotájában való fogadtatásáért és Nagyméltóságod szives üdvözléséért, melyben utazó társaságunkat ismételtelen részesíteni kegyes volt, van szerencsénk legmélyebb köszönetünket kifejezni.

Már eléve világos volt előttünk az a körülmény, hogy az érdekelt hatóságok és egyetek hathatós támogatása nélkül az általunk rendezett tanulmányut tanulságos nem lehet; de messze túlszárnyalta várakozásainkat az összes hatóságok, egyetek és Magyarország vezérégyéniségeinek azon szakértő és gondos vezetése és a fényes fogadtatások, melyek következtében tanulmányi utazásunk oly kitünően sikerült.

A midőn Nagyméltóságodnak egyetesületünk legmélyebb köszönetét ismételtelen kifejezzük, maradtunk

Berlin, 1897. július 13-án

a „*Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft*“ igazgatósága.

Hidegvérű lovak ménese. A hazai mezőgazdaság intenzivitásának emelkedésével, emelkedik a vonóállatokban való szükséglet is, a mit a gulyamarha tenyésztésének mind nagyobb mértékű megszorítása kielégíteni nem tud. Hazánk egyes vidékein már eddig is, különösen kisczardák sikerrel tenyésztették és használták a hidegvérű nyugati lofajtákat igáserőül. Ezeken a vidékeken azonban sajnos tapasztalható a lóanyag degenerációja, mert a megfelelő hidegvérű lótenyésztésanyag a vérfelfrissítésre rendelkezésre nem állott. Ez a körülmény indította az OMGE. lótenyésztési szakosztályait, hogy a folyó év tavaszán tartott ülésében a lótenyésztés emelése terén a megfelelő vidékeken a hidegvérű ménnek nagyobb számban

való alkalmazását javasolja és felkérje a kormányt, hogy ilyen tenyészanyag tenyésztését is karolja fel. Mint értesülünk a földmivvelésügyi miniszter ezen eszmét felkarolta és a budapesti lóvasutársaság, eladásra kerülő legnagyobbbrészt muraközi vérű kanczáinak legjavát megvásárolta, úgy hogy egy kanczáért átlag 220 frtot fizet, természetesen a választás jogának fenntartásával. A megvásárolt kanczákat a kisbéri és bábolnai ménesintézeteken fogják felállítani és megfelelő kitünő hidegvérű ménnek beszerzésével egy hidegvérű ménest alakítani, melynek czélja első sorban kiváló hidegvérű apalovak nevelése lesz.

A keszhelyi gazdasági tanintézet ünnepeinek programja. A földmivvelésügyi miniszter rendelkezése folytán a keszhelyi gazd. tanintézet tanári testülete évzáró ülésében állapította meg a *Georgicon* alapításának százéves évfordulójának és a keszhelyi m. kir. gazd. tanintézet új tanépület zárkölételi ünnepélyének programját, melyet a következőkben vázolhatunk. Az ünnepély időpontja 1897. év október hó 12-ike. Az ünnepély napján a tanártestületek a régi és új hallgatósággal reggel fél 9 órakor ünnepélyes isteni tiszteletra vonulnak. Isteni tisztelet után a régi tanépület előtt gyűlnek össze és ettől elbucszva, (szónok *Sparszám Pál* tanár) az új épülethez vonulnak zenei induló mellett és várják a vendégek megérkezését, kiket dr. *Csanády Gusztáv* igazgató a tanári testület élén fogad. Az ünnepély színhelye kedvező időjárás esetén az új tanintézet épület udvara, egyébként az épület termei. A szorosabban vett ünnepély pontjai a következők lesznek: Dr. *Csanády Gusztáv* igazgató üdvözlő beszéde. Felolvasás a „*Georgicon*“ és a jelenlegi tanintézet 100 éves multjáról. Dr. *Csanády Gusztáv* igazgatótól. A „*Georgicon*“ alapítására vonatkozó szavalt, *Uhl Aurél* III. éves hallgatótól. B. e. *Festetics György* gróf, a *Georgicon* alapítója szobrának megkoszoruzása a „*Szózat*“ éneklése mellett. A zárkölétele a „*Hymnus*“ éneklése mellett. A zárköl szelenczéjébe az ezen alkalomra kiadandó Emlékkönyv továbbá az ünnepély jegyzőkönyve, melyet a földmivvelési miniszter, gróf *Festetics Tassiló*, a főispán és a tanintézet igazgatója írnak alá, helyzetnek el. Az Emlékkönyv kiosztása. Az új épület megtekintése. D. u. 2 órakor bankett az Amazon-szállóban.

Gabonabeviteli tilalom kérdése Németországban. A „*Bund der Landwirthe*“ a német birodalmi kancellárhoz kérvényt intézett a gabona bevitelének Németország területére való eltiltása érdekében. E kérvényben a gazdaszövetség utal arra, hogy az új kereskedelmi szerződések megkötése óta, a bevitel nagymértékben fokozódott, habár a termés utján nyert mennyiségek is nagymértékben emelkedtek. Fejenként 180 kilogrammot lehet évi szükséglet kőszlet, amely a kilenczvenes évek elején már 200 kilogram volt, 1896-ig 261-re emelkedett föl. Ennek okai a vámmérséklés és a börzejáték, eredménye: hogy a belföldi termékek el nem adhatók s a marhák etetésére használtatnak fel. 1897. elején a börzetörvény életbe léptetése folytán az nyugodt alább hagyott, a raktárak azonban már előbből tele voltak idegen gabonával. A börzetörvény végrehajtva tulajdonképp máig sincs a tőle várt jó eredmények tehát újból meg nem valósulhattak s a határidőzlet meghonosítása az, mire a börzéhez közel álló körök törekednek. A mezőgazdaság érdekeivel a tőke hatalmát állítják szembe és oda akarják terelni a kereskedőket,

hogy háttérbe szorítva a belföldi készleteket, külföldi árura vessék magukat. Ha ez irányzat kifejlődik, száz meg százezer német parasztnak bukását vonja maga után. Ezzel szembeállni a kormány kötelessége és ez *Oroszországgal* szemben könnyen eszközölhető, mert a szerződés megadja a jogot a kormánynak, hogy ha fontos okok forognak fenn, a tilalmat elrendelni jogosítva van. *Ausztria-Magyarországra* vonatkozólag kiemeli a kérvény, hogy kivitelünk az utóbbi években jóformán nullára süllyedt le, tehát bennünket a tervezett rendszabály nem sért, *Amerika* pedig maga hívta a megtorlást. Valójában csak arról van szó — ezek a kérvény befejező szavai — hogy a német mezőgazdasági termelést az állam tekintélye által a börze nemzetközi hatalmával szemben megvédjük. Ez nem csupán a mezőgazdaságnak érdeke, hanem az egész német nép előnye is. A kérelem logikája tehát az, hogy akkor, a midőn van otthon elég készlet, ne engedessék meg a német gazdákat idegen importtal agyonütni. Természetes, hogy ez a kérvény különösen a börze érdekével azonos körökben visszatetszést és erős ellenhatást keltett, amely leginkább kifejezésre jutott a porosz képviselőház néhány nap előtt tartott ülésében, amidőn *Rickert* képviselő elpanaszolta, hogy az új kormányzat alatt a kereskedelmet háttérbe szorítják a mezőgazdaság érdekében. Különösen élesen kelt ki a gazdák szövetsége ellen, a mely véleménye szerint, igen hazafiatlanul viselkedik. A császár, ugymond, most *Oroszországba* utazik s azt a tanácsot adják neki utavalóul, hogy szegje meg a kereskedelmi szerződéseket. Ez veszélyeztetné a birodalom tekintélyét. *Brefeld* kereskedelmi miniszter felszólása után dr. *Miquel* pénzügyminiszter kijelenti, hogy a mezőgazdák szövetségének beadványa a birodalmi kancellárhoz kerül. Hogy ez azután egyáltalán válaszol-e rá, az már kérdés, mert az állam miniszteriuma nem szokott felelni magánemberek beadványaira. A miniszter azt hiszi, hogy a birodalmi kancellárnak ki kell majd jelentenie, hogy a kereskedelmi szerződések teljesen kizárják a gazdák tilalmi indítványának elfogadását. *Hohn* pártolja a mezőgazdák beadványát, mint a mely nem sérti a kereskedelmi szerződéseket, mert azok megengedik, hogy nyomós okokból gabonabeviteli tilalmat bocsássonak ki. A mezőgazdaság válsága folytán csak ez segíthet a bajon. A mellett ez az indítvány nem annyira *Oroszország* ellen irányul, a honnan az idén nem várható nagyobb behozatal, mint inkább az észak-amerikai Egyesült Államok ellen, a mely pedig nem érdemel kiméletet.

Talajjavítási munkálatok az Alföldön.

Csak a multkor adtunk hirt a Hortobágy pusztá öntözésre való berendezéséről, amelylyel több, mint harmincezer kat. hold terület termelési viszonyai fognak megjavíttatni, máris egy újabb jelentékeny talajjavítási munkálatról vesünk hirt, a melyet az Alföldön terveznek. A VIII. kerületi királyi kulturmérnökséget u. i. két fontos lecsapolási terv kidolgozásával bízta meg a földmivvelésügyi miniszter. Az első terv egy hajózási és lecsapolási csatorna ásásával foglalkozik, mely csatorna a soroksári Duna-ágból kiindulva, Apaj, Kun-Szent-Miklós, Szabadszállás, Fülöpszállás, Kalocsa, Baja érintésével Szobnál ér majd vissza a Dunába. Az új vizit, melynek tervei csaknem készen vannak s melynek ásásához valószínűleg már a jövő évben hozzá is fognak, mintegy 400,000 holdnyi földet varázsol termővé és a közegészségügyi viszonyokra is kedvező hatással lesz. A másik terv egy gözszivattyutelep felállítása az apatin-szontai Dunaöblözethen Gombos község mellett. Ennek segítségével nagy vizálláskor ugyancsak lecsapolási munkálatokkal mintegy 20—30,000 holdnyi területet fognak visszahódítani a víztől. A gözszivattyutelepet már a tél folyamán felállítják, hogy a februári „nagy víz“-kor már fungálhasson. Kívánatos volna azonban, hogy ezen lecsapolási és csatorná-

zasi munkálattal egyidejűleg az illető területek esetleges öntözésére szükséges berendezések is készüljenek, mert a lecsapolás egymagában sokszor nem javítja, de megrontja az illető vidékek termelési viszonyait, ha ugyanakkor a szükséges öntözésről is nem gondoskodnak.

Az amerikai mezőgazdaság bajai. Az amerikai farmer sem éli már az agrár állapotok aranykorát s egyre érkeznek a jelentések arról, hogy mily nyomorúságos viszonyok vannak az amerikai gazdák között különösen a nyugati államokban éppen ott, ahol a buza-termelés a legkiterjedtebb. Legjobban Hyslop J. H. kolumbiai egyetemi tanár tett hosszabb körutat a mezőgazdasági bajok tanulmányozása végett. Szerinte az amerikai farmernek két baja van: az alacsony termésszámok és a magas munkabérek. A Byron-féle bimetalista reformtól várja a termés áremelkedését és a munkabér hanyatlását. A magas munkabérekre főhatással van a szegényekről való intenzív gondoskodás. A munkás bátran maradhat magas bérkövetelése mellett, mert ha a magas bért nem kapja meg, egyszerűen nem áll munkába, hanem eltartatja magát az adófizetők terhére. Hogy milyen ott a szegénysegélyezés, mutatja, hogy például Green Countyban (Ohio-állam egy kerülete) néhány évvel ezelőtt 5000 dolláros költséget kellett fölvenni a szegénysegélyezésre kiadott nagyobb összegek következtében beállott hiány fedezésére. Összesen 20.336 dollárt fordítottak szegénysegélyezésére, vagyis az adminisztráció költségeinek 22 százalékát. Természetesen az amerikai mezőgazdák is érzik a gabona árának rendkívüli esését, amely mellett ők sem képesek boldogulni és a farmokat parlagon hevertetni kénytelenek, mert a buza árából levonva a szállítási költséget, az amerikai farmer sem tud megélni, dacára, hogy az ő termelési viszonyai sokkal kedvezőbbek. Hogy azonban a gabona ára még jobban esni fog Amerikában, az a Dingley-billnek valószínű következménye lesz, ha Európa a megfelelő represszáliákat életbe lépteti. Aminek következménye azután a termelés további restringálása és az európai gabona kedvezőbb értékesítése lesz.

Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk Kern Róbert (Budapest, V. ker., Váci-ut 126.) hirdetését, hol mindenféle vas igen kitűnő minőségben a legjutányosabb áron kapható.

Budapesti gyapjuaukeziók.

Az idegi gyapjuaukezióknak **második sorozata szeptember 1-én és 2-án** tartatik meg. Az árverésre szánt küldemények, melyek „Gyapjuárverési Vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” ezimen adandók vasútra, a m. kir. államvasutak összes vonalain tetemes díjkezdményben és ingyen raktárban részesülnek. — Azonkívül sem beraktározási avagy mérlegelési költségeket nem fizetnek.

Minden egyéb felvilágosítással szívesen szolgál az

„Árverési vállalat”

Heller M. s Társa

BUDAPESTEN,

Erzsébet-tér 13.

A legolcsóbb és legjobb magyar heti ujság

„Független Ujság”
mezőgazdasági és polttikai képes hetilap.

A „Magyar Gazdaszövetség” népies közlönye.

Előfizetési ára:

Egészévre 2 frt, félévre 1 frt.

Lapunknak czélja a magyar nép értelmiségének emelése, kiválóan súlyt helyezünk a gazdasági szakismeretek fejlesztésére. elsősorban czélunk pedig az, hogy a nép között veszedelmesen terjedő szocialisztikus fércz lapokat és olvasmányokat ellensúlyozzuk, illetve kisorsítsuk a miben minden gazda kell, hogy saját érdekében segítségünkre legyen.

**Ezért kérjük a földbirtokosokat, bér-
lőket, gazdatisztekét s mindenkit a ki nép
barátja, hogy terjessze és rendelje meg a
„FÜGGETLEN UJSÁG”-ot.**

A „Független Ujság”

olcsóságával, főleg a szerényebb viszonyok
igényeinek felel meg.

**Előfizetési pénzek a kiadóhivatalnak
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. Köztelek küldendők.**

Tessék mutatványszámot kérni.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1897. júl. 27.

Az időjárás a hét első felében száraz és tikkasztó hőség mellett derűs volt. később az ország több vidékéről esőzést és zivatarokat jelentettek, a mi a hőmérséklet erősebb csökkenését vonta maga után. Az aratási munkálatok nagyjából be vannak fejezve és a cséplési eredmények — sajnos — mindinkább igazolják a termés gyenge voltát. Buza és rozs sem minőségre sem színre kielégítő; előbbi nagyjából könnyű és sárgás. A tavasi vetések jobbak és különösen zab iger több helyütt jó termést. A mi a külföldi termésviszonyokat illeti, ugy Németországból különösen pedig annak keleti tartományiból szárazságot jelentettek; a várható eredmény mindazonáltal elég kedvező. Franciaországban a viszonyok kedvezőbbre fordultak, míg Oroszországban határozottan rosszak. Szomszédunknál Ausztriában is sokkal redukáltabbak az eddigi remények. A tengerentuli termés felől különböző hírek érkeznek, az eredmény általában véve azonban elég jó. A mi a külföldi piacok üzletmenetét illeti, ugy kezdetben szilárdabb hangulatot jelentettek, a fogyasztás is jobb vételkedvet tanusított és így árak nagyjából emelkedtek, míg a hét vége felé újból visszaesés következett be. Amerikában tetemes volt az árjavulás, mint-hogy jó exportkereslet mutatkozott, a contremine pedig nagyjából mérvű fedezési vásárlásokat eszközölt. Hozzájárult ehhez a látható készletek gyors apadása és külföldi számlára eszközölt tömeges vétel. A hét végével a hangulat egyszerre elcsendesült, az áremelkedés ismét elveszett és árak a múlt heti niveau maradtak. Angliában is jobb vételkedvet mutatkozott és bár később az üzlet itt is csendesebb, buza ugyintamán liszt nagyobb emelkedést tüntetnek fel. A francia piacok ártartók maradtak és Németalföld, Belgium és a Svájcban is étenkebb volt a kereslet. Berinben az üzlet továbbra is a magánforgalomra szorítkozik, melynél fix árak meg nem állapíthatók, míg az északnémet piacok inkább csendesebben fejlődtek.

Nálunk rendkívüli mozgalmak voltak az üzlet alakulása. Egyes napokon valóságos explosiv hausse támadt és oly rohamos áremelkedés következett be, mint az 1891-iki orosz kiviteli tilalom óta nálunk nem volt észlelhető. Kenyérmagvakban nagyon élénk volt a kereslet, míg takarmánycikket iránt gyengébb volt az érdeklődés. Az emelkedés az összes cikkekben tetemes és a hét vége felé bekövetkezett csendesebb hangulat, az árjavulásnak csak kisebb részét tudta lemorzsolni.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük. Buza szilárd hangulatban indult. A malmok egyrészt jobb lisztkereslet, másrészt az emelkedő határidő árak által indítva jó keresletet tanusítottak és készségesen vettek a kínált tetteleket. A spekuláció szintén időszerűnek tartotta még meglévő készleteit a piacra hozni és így rendkívül élénk forgalom fejlődött, melynél az árak — valóságos rohamlépésben — egy forinttal emelkedhettek. A hét vége felé bekövetkezett olcsóbb külföldi jegyzésekre és az ellanyhult határidőpiacra az irányzat csendesebb fordult, a forgalom újból csak kis mérvet öltött és az árjavulás egy csekélyebb része veszendőbe ment. Egyenlegképp az emelkedés a múlt héthez képest mindazonáltal kb. 75 kr mm-ként, a forgalom 220,600 mm., a hethozatalok 66,000 mm.-át tesznek ki.

Rozs csak gyengén van kinalva, a kereslet azonban szintén korlátozott volt és vevők tartózkodóak ma-

radtak. A buza árával egyetemben azonban ez ezikk is emelkedett és midőn a hét végével egy a fogyasztás, mint az export is jobb érdeklődést tanusított, a múlt héthez képest 75 krral magasabb árakat volt kénytelen megadni. A hét vége felé a hangulat csendesebb és ugy ó, mint új áruért budapesti paritásra 7.75 frt Cassa után csupán 7.55—65 frt Cassa érhető el.

Árpa (takarmány és hantolási czélokra) ó áruban csak szorványosan kínáltak és helyben mint kobányán 5.—6.25 frt között jegyez. Új áruban csupán type-mustrák vannak, eladás még alig történt. A déli vasutmenti áru ez idény sikerült és minőségre nézve jó míg tiszavidéki áru sok kívánni valót hagy fenn.

Zab gyengén van kinalva és elég jó keresetre talál, minélfogva árak 10 krral javultak. Jobb minőségek csak szorványosan érkeznek. Szin és tisztaság szerint 5.70—6.25 frt Cassa érhető el.

Tengeri kisebb tettelekben, melyben a folyó határidő áránál 5 krral drágábban tehát 4.45—4.30 frt között kelt el. Tiszavidéki állomásokon elszállítási czélokra 4.35—20 frt között fizettek.

Olajmagvak: Káposztarepce (készáru) épp ugy mint a határidő is csendes irányzatot követett. Az export alig vásárolt és így a forgalom csupán olajgyárosaink vételére szorítkozik, melyek kezdetben budapesti paritásra 12.50 60 frtot. utóbb azonban csak 12.—12.25 frtot fizettek. Káposztarepce 1897. auguszt. 12. 12.90 frtotól 12.40 frtig csökkent, utóbb 12.70 frtig javult és 12.55—60 frton zárul. A többi olajmagvakban alig volt forgalom.

Napi jelentés 1897. július 27.

Készbuza ma gyengén volt kinalva, a malmok ugyan kevés vételkedvet mutattak, az irány azonban mindazonáltal megszilárdult, elkelt kb. 15,000 mm. és az árak 15 krral magasabbak.

Eladatott:

Uj Tiszavidéki:	100 mm. 81 kg. á 10.70	frt 3 óra
	100 " 79 " " 10.70	" "
	100 " 78 " " 10.50	" 3 óra
Uj Pestmegyei:	100 " 81 " " 10.70	" "
	300 mm. 79 á kg. 10.60	frt 3 óra
	250 " 80 " " 10.60	" "
	300 " 77 " " 10.40	" "
	100 " 75 " " 10.10	" 3 óra
	100 " 75 " " 10.10	" "
Uj Fehérmegyei:	400 " 75 " " 10.20	" "
O Pestmegyei:	100 " 80 " " 11.10	" "
" Szentesi:	2800 " 77 " " 10.95	" "
" Marosi:	270 " 79 " " 11.—	" "
" Raktáráru:	5000 " 75 " " 9.70	" üszkös

Készrozcs csekély forgalomnál szilárd, új áru 8.—8.10 frt pesti paritással kelt el. Árpa szilárd és keresett volt, ó áru hiányzott. Tengeri szilárd kevés forgalomnál. Zab tartott. Határidők magas külföldre szilárdan indultak, később realizálásra ellanyhultak. Következő kótések történetek.

Kötetett. Déli zárlat.

Ószi buza	10.22—10.10—10.12—	10.12—14
Tavaszi buza	10.68—10.50—	10.51—52
Ószi rozs	8.16—8.07—	8.07—08
Augusztusi tengeri	4.58—4.54—	4.54—55
Szept.-okt. tengeri	4.72—4.66—	4.66—62
Uj tengeri	5.26—5.26—5.18—	5.18—19
Aug.-szept. repce.	13.40—13.35—	12.30—35

Szeszüzlet.

Szess. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.)

A szeszüzletben e hét elején igen szilárd irányzat uralkodott és a szeszárak 25 krral drágábban zárlnak. Finomított szesz iránt élénk volt az érdeklődés és több tétel 53.25 frton lett zárulva azonnali szállításra, míg ellenben zárlatra 53.50 frtot követelnek a gyárak. Élesztőszeszben a kereslet s intén élénkült és azonnali szállításra nagyban 52.25 frton lett szállítva.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről e hét elején gyér kinalat volt és csak kisebb tettelek voltak forgalomba 15.75 frton.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 16.—16.50 frt.

Bécsi jegyzés 16.70—16.90 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 51.75—52.— frt adózott burgonyaszeszért.

Triest-i jegyzés 8.50—8.75 frt hektoliterenként 90% magyar kiviteli szeszért.

A kivitel e hétnél elején 300 q finomított szesz vásárolt, mely Fiumén át tovább lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak 25 krral drágábban jegyeznek. Losonc, Barcs, Lugos, Nagyvárad 50 krral.

Budapesti zárlatok e héten: Finomított szesz 53.25—53.50 frt, élesztőszesz 52.—52.25 frt, nyersszesz adózva 52.—52.25 frt, nyersszesz adózatlan 12.25—12.50 frt, denaturált szesz 17.—17.50 frt. Kontingens nyersszesz —.—.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árnyjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráiról.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségének jelentése 1897. július hó 27-ről. Az elmúlt két nap alatt a forgalom emelkedett.

Termelőink által gondosan csomagolt és osztályozott gyümölcs élelmiszerek iránt és a készletek gyorsan elfognak. Baraczk és ringló képezi a legkeresettebb árut.

Tea-vaj bőven van és csak olcsó árakon adható el, főző vajban a készletek csekélyek, kereslet élénk.

Tojás a magas árból engedett, nagy ládánként 27 frt. Szarvas minőség szerint 35-40 kr.

Egyéb cikkekben a forgalom nyárian csendes.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Budapest, 1897. július 26-án.

Hus. Marhahús hátulja I. oszt. 1 q frt 51-55, II. oszt. 46-50, III. oszt. 42-45, eleje I. oszt. 46-48, II. oszt. 44-45, III. oszt. 36-43, borjúhús hátulja I. oszt. 48-56, II. oszt. 46-52, eleje I. oszt. 44-46, II. oszt. 35-40, birkahús hátulja I. oszt. 36-40, II. oszt. 34-36, eleje I. oszt. 34-34, II. oszt. 32-34, bárány kifejtve 1 db —, borbén —, sertéshus magyar szalonnával elsőrendű 1 q 50-51, vidéki —, szalonna nélkül elsőrendű 53-55, vidéki —, sertéshus pörkölt —, sertéshus szerb szalonnával 50-50, szalonna nélkül 53-55, sertéshus füstölt magyar 60-64, idegen (vidéki) —, sonka nyers 1 kg. 60-72, füstölt belf. csonttal 75-90, csont nélkül 0-75-0-95, sonka füstölt külf. csont nélkül 0-90-1-10, szalonna sózott 1 q 52-53, füstölt 55-57, sertéshus hordóval 53-55, hordónélkül 52-0-52-0, kolbász nyers 1 kg. 58-60, füstölt 55-70, szalámi belföldi 145-165, külföldi —, malacz szopós élő 1 db 4-5, tisztított —.

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 1-05-1-20, csirke 0-55-1-30, káppan hizott —, sovány 1-1-30, réce hizott 1-60-2-20, sovány 0-60-1-30, lud hizott 4-60-6-00, sovány 1-60-3-00, pulyka hizott 0-0-0, sovány —. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt —, 1 kg. 0-40-0-60, csirke 1 db 0-30-0-55, 1 kg. —, káppan hizott 1 db 0-80-1-20, 1 kg. —, réce hizott 1 db 0-90-2-50, 1 kg. —, félékővér 1 db 0-40-0-65, lud hizott 1 db —, 1 kg. 0-50-0-56, félékővér 1 db 1-2-1-5, 1 kg. —, pulyka hizott 1 db 1-60-2-20, 1 kg. 45-80, félékővér 1 db 1-60-2-00, 1 kg. 40-50, ludmáj 1 db 30-1-00, 1 kg. 1-1-1-40, ludszir 1 kg. 70-0-80, idej liba 1 db —.

Hal. Élő. Hareca 1 kg. frt 0-80-1-20, csuka 0-0-0, ponty (dunai) 0-30-1-20, süllő —, kecsge —, márna 0-40-0-50, czompa 0-40-0-60, angolna —, apró kevert 0-20-0-25, lazac —, pisztráng —.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0-08-0-10, lefőltözött 0-05-0-08, tejszín 0-24-0-28, tejföl 0-26-0-35, tehénvaj (tea) 1 kg. 0-80-1-20, I. rendű 0-75-0-85, II. r. 0-65-80-00, olvasztott 70-1-00, Margarin I. rendű 0-00, II. rendű 0-00-0-00, tehénturó 0-08-0-18, juhturó 30-46, lipói 0-32-0-50, juhsajt 0-30-48, emmenthali sajt 0-80-1-10, groji sajt 0-70-0-70.

Liszt és kenyéremű. Fehér kenyér 1 kg. frt 0-11-0-15, barna kenyér 0-09-0-11, rozskenyér 0-09-0-09. Buzalisz 00 sz. 1 q —, 0 —, 1 —, 2 —, 3 —, 4 —, 5 —.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 25-5-27-00, II. oszt. (1440 db.) 21-24-00, meszes —, orosz tojás 100 db. —, tea tojás 2-30-2-30, törött tojás —.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 0-40-5-00, 1 q 6-20-00, Petrezselem 100 kötés 0-40-5-00, 1 q 12-18-00, zeller 100 drb 1-2-50, karalábé 0-30-0-60, vöröshagyma 100 köt. 0-40-6-00, 1 q 6-0-6-00, foghagyma 100 köt. 10-28, 1 q 6-0-10-00, vörösrépa 100 drb 0-40-0-60, fehérrépa —, fejeskáposzta 2-50-4-00, kelkáposzta 100 db 0-30-1-00, vörös káposzta 4-7-00, fejesaláta 0-40-1-40, kötött saláta 30-1-00, burgonya, rózsas 1 q 1-40 2-80, sárga 3-2-3-80, külföldi —, fekete retek 100 drb 0-20-1-50, uborka nagy salátának 100 db 0-50-2-00, savanyított 100 db 0-10-0-20, savanyított 0-7-1-1, zöld paprika 0-35-0-60, tök főző 3-0-6-00, zöldbab 0-02-0-10, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. —, fejtett 1 lit. 12-14, tengeri 100 cső 0-6-0-6 karfiol 100 db —, paradicsom 1 kg. 0-08-0-12, spárga —, torna 100 db 5-12.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt —, közönséges alma 8-20, fajkörte 20-25, közönséges körte 7-18, szilva magvavaló —, vörös 12-14, aszalt 12-20, cseresnye faj 30-45, közönséges —, meggy faj 30-40, közönséges 9-20, ribizli 6-14, baraczk kajszin 11-24, ősz 24-35, dinnye görög nagy 100 drb —, görög kicsi 12-14, sárga faj 40-50, közönséges —, szőlő 1 kg. 1-1-60, csemege —, dió (faj papirhéjú) 24-30, közönséges 14-22, mogoró 28-56, gesztenye magyar —, olasz —, narancs messinai 100 drb —, pugliai —, mandarin 0-0-0, citrom 0-70-1-20, füge, hordós 1 q 15-20, koszorus 17-50-20, datolya 42-58, Mazsolaszőlő 40-58, egres 1 lit. 4-7 kr, eper 1 kg 80-1-20.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-52, II. rendű 18-30, csöves —, (száritott) —, köménymag —, borsókamag —, mák 1 q. frt —, méz csurgatott 0-28-0-32, sejtékben 1 kg. 1-1-1-00, szappan szín 24-25-00,

közönséges —, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0-40-0-60, vörös asztali palackban 0-55-0-85, házi pálinka palackban 0-0-0-00, ásványvíz palackban —.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1897. július 27. A székesfőv. vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott községekben 163 szekér réti széna, 11 szekér máhar, 36 zsupszalma, 9 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár 15 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbükköny, k. les. s.w.), 900 zsák szezka. A forgalom élénk. Árak a következők: réti széna 200-300 muhaj; új 250-270, zsupszalma 1100-1200, alomszalma 15-15-00, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma —, tengeriszár —, luczerna —, —, sarju —, szalmaszezsk, 225-00, széna —, új —, zabosbükköny 240-260. Összes koccszám 244, súly 36.000 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. Julius hó 27-én A székesfővárosi községőhöl és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 347 drb belföldi, — db galicziai, — drb tiroli, 130 db növendék élő borjú, — db élő bárány; — drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borjú, — drb öltöt bárány, — drb élő kecske.

A mai borjúvásár élénk lefolyású volt. Árak a következők: Élő borjúk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 26-43 frtig, kivételesen 44 frtig sulyra, növendék borjú — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 18-22-00 frtig sulyra. Öltöt borjú: belföldi —, kiv. —, tiroli — frtig, galicziai — frtig, növendék borjú — frtig dbonkint, öltöt bárány — frtig, bécsi — frtig sulyra. Élő bárány — frtig, kivételesen 0-00 frtig páronkint. Élő kecske — frtig páronkint. Hizalt ürü —.

Bécsi vágómarhavásár. 1897. július 26. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 5728 db. Ebből magyar 3654 db, galicziai 862 db, bukovinai 470, németországi 742 db, hizott 3550 db, legelő 261 db, fiatal 1917 db, ökor 3407 db, bika 975 db, tehén 979 db, bivaly 367 db.

A szombati vesztegvásárra 270 db hajtatott fel. Mindannak daczára, hogy a felhajtás a múlt hetinél 130 dbbal kisebb volt, a vásár mindjárt kezdettől fogva feltűnő lanyha irányzatot vett fel. Az árak 100 kiló utá prima minőségűnél 1/2, középminőségű ökrökéél 1 és a rosszabb minőségűnél 1-2 frttal csökkentek. Bika, tehén, bivalynál 1 frt az árhanynál. A lanyha irányzat a vásár vége felé mindinkább fokozódott, úgy, hogy egyes állatok eladatlanul maradtak.

Árak: prima magyar 32-34 (34.50) frt, szekunda 28-31 frt, tertia 25-27 frt. Galicziai prima 32-34-00 (35-00) frt, szekunda 28-31 frt, tertia 26-27 frt. Német prima 35-36-50 (37-00), szekunda 31-34, tertia 28-30 frt. Konzervökrök. 20-27-00 é. s., rosszabb minőségű 23-26 frt é. s. Bika 21-31 frt é. s., tehén 19-30 frt é. s., bivaly 16-21-00 frt é. s. (Kizárólagosan élőszulym minden %o levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kitüntetett árak ugy értelmesebbek, hogy egy és ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg.-jáért p. o. 40 árért, a kiverésért pedig 35 krtkap.)

Egyes eladások: Magyar hizó ökrök. Eladók:

	Ár	Ár
Bauer Jakab, Trencsén	30 1/2	—
Blau testvérek, Temesvár	33 1/2	—
Hacker Miksa, Sopron	31	—
Hacker Mór, Sopron	30	27
Hacker Sándor, Győr	31	30
Löwinger Ignác, Jánosbáza	28	25
Löwinger Sal. Nyőgér	30 1/2	25 1/2
Neumann testvérek, Arad	34 1/2	30 1/2
Rechnitzer Max, Nemesvid	24	—
Schwartz M., Mátészalka	32 1/2	—
Schimmel M., Bruch	24	—
Stummer báró urad, Tavarnok	31	29
Stefanyi E., Bécs-Ujhely	20	—
Tauber Simon, Vicszka	36	33
Windisch József, Zákány	25	24

Erdélyi hizó ökrök. Eladók:

Farkas & Illyés, Marosvásárhely	32	—
Farkas & Mendl, Szászrégen	33 1/2	32
Rotschild és Ullman, M. Valkó	33	31

Német hizó ökrök. Eladók:

Blau testvérek, Temesvár	36 1/2	34 1/2
Neumann testvérek, Arad	37 1/2	34
Deutsch testv., Brünn	36 1/2	—
Frisch Gyula, Versecz	36	34
Hacker Mór,	30	—
Heinrich Ignác	35	—
Józsefvárosi spiritusz-finomító-gyár, Temesvár	36 1/2	34
Malota Vincze, Slavicin	32 1/2	—
Schlesinger F., Bolesó	34	32
Seidl, Joki és Bloch, Kremsier	36 1/2	33 1/2
Seidl & Bader, Pohrlitz	37 1/2	34
Winterstern Carl, Göding	37	36

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztegvásár ezentúl szombaton tartassék meg. A vesztegvásárra felhajtandó állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendelkezésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzárolt megyék közül a következő vármegyék vannak tüdővész és száj- és körömfájás miatt zár alá helyezve, és csakis ezen vármegyékből nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: 1. Tüdővész miatt a következő megyék: Arva, Liptó, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Szepes és Trencsén, továbbá Pozsony sz. kir. városból. 2. Száj- és körömfájás miatt a következő megyék: Bars és Nógrád, továbbá Selmezbélánya sz. kir. város.

Horvátországból száj- és körömfájás miatt Zágráb és ennek jársai.

Az itt elő nem sorolt vármegyékből az ismeretes feltételek mellett állatok szabadon szállíthatók a vesztegvásárra.

Bécsi sertésvásár. 1897. július 27-én. (Schleifelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtás: 4648 db lengyel, 3720 db bakonyi. Az üzlet lanyha.

Ára különként élőszulymban fogyasztási adó nélkül: prima 46-47 kr, kivételesen 47-50 kr, közepes 41-45-00 kr, süldő 33-43 kr.

Bécsi szurómarhavásár. 1897. július 22-én. Felhozott: 3085 borjú, 1593 élő sertés, 665 kizsigerelt sertés, 149 kizsigerelt juh, 129 bárány.

Gyenge érdeklődés miatt a borjúárak a múlt hetiek maradtak. Kizsigerelt sertésnél az üzlet gyengébb s így az árak is hanyatlottak.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borjú 25-62 kr, prima — kr, primissima — kr, élő borjú 24-36 kr, prima 38-44 kr, primissima 46-50 (—) kr, fiatal sertés — kr, kizsigerelt sertés nehéz — kr, süldő — kr, kizsigerelt juh — kr, bárány páronként — kr.

Bécsi juhvásár. 1897. július 22-én. Felhajtás: 1959 db juh.

Árak a múlt hetiek maradtak. Árak: export juh páronként 18-00-23.50, raczka —, selejtés juh 14-00-17-00 frt.

Párisi juhvásár. 1897. július 26-án. Felhajtás: db juh. Irányzat —.

Szerkesztői üzenetek.

P. H. Seprős. Kérdései elseje tisztán a M. Sz. Sz.-ét illeti. Különbben is pályázott. A második kérdés a bíráló-bizottságot illeti, azt így meginterwiewolni nem lehet, de nem is szükséges, mert jelentése az OMGE. idei évkönyvében egész terjedelmében meg fog jelenni és az ezirányú kérdésekre meg fog felelni.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadósért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás.

„HUNGARIA“
műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság
ajánl:
SUPERFOSZFÁTOT,
CHILISALÉTROMOT
és minden más műtrágyafélekét legjutányosabb áron és elismert kitűnő minőségben.
Központi igazgatóság:
BUDAPEST, V., Váci-körút 21. sz.
Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes
művét érdeklődőknek ingyen s bérmentve küldjük meg.

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1891. évben.
 Elnök: TELEKI Géza gróf. Alelnök: CSÁVOSSY Béla.
 Igazgatósági tagok:
 ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFY ARISTID, KOMJÁTHY BÉLA,
 PECHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GIULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILÁSSY
 ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, TELEKI SANDOR gróf.
 Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál
 rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári béléssel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmáseleséget
 tűzkar ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban
 biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

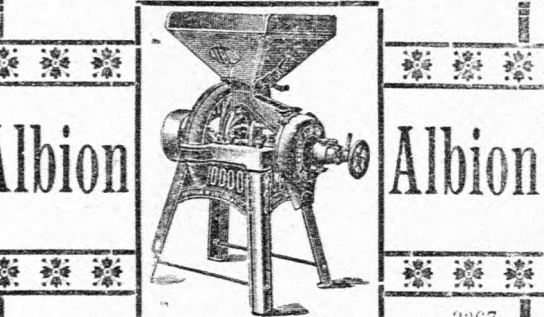
Kiszáradnak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

A díjak fizetését a felek kérésére a váltó ellenében szeptember elsejéig halasztjuk.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 3019

Lapunk bekötési táblája
 1 frt 36 krért (portómentesen)
 kapható kiadóhivatalunkban.

HARRISON MC. GREGOR & CO.

daráló-gépei
 a legjobbak. Kapható
Graepel Hugónál,
 Budapest, V., külső váci-ut 46.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Értesítvény.

A budapesti cs. és kir. élelmezési raktárokba beszállítandó

16.000 métermázsa rozs
 és
40.700 métermázsa zab

bevásárlása végett, a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál Budapesten (vár) a szállítási ajánlatok

1897. augusztus hó 19-én d. e. 10 óráig

átvétetnek.

A részletesebb feltételek a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál, továbbá a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. élelmezési raktároknál megtekinthetők.

Budapest, 1897. július hó 15.

A cs. és kir. hadtest hadbiztossága.

Utánnymomat nem díjaztatik. 4101

M. kir. államvasutak.
 102.402.97. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. Államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgya'ást hirdeti a Petrozsény állomáson előállítandó következő épületek egyrészint: egy lakóépület, egy vizállomási épület toldaleképpel, valamint két orház és az eon épületekhez tartozó melléképítmények létesítésére szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés és hozzá tartozó építési leírás, az oszlatyában (Török-körút 56; III. em. 13. ajtó) és Aradon az építkezési biztosság pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1897. augusztus hó 4-ikén déli 12 óráig kell benyújtani aulirozati igazgatóság építési főosztályánál (Török-körút 56. sz., II. em., 10. ajtó).

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit ívenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a petrozsényi állomáson létesítendő épületek előállítására.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1897. évi augusztus hó 3-án déli 12 óráig 1200 frt, azaz: Egyvezérvárúszáz o. é. frt tőkével és a magy. kir. Államvasutak központi főpénztáránál (Andrássy-ut 75. földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírban letenni.

A bányapénzről szóló letételegy az ajánlatához nem oszlatandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizenöt napnál nem régebb, utolsó árfolyam szerint szánítatnak, de soha névtelenek felül.

Csak a felek által beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bányapénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapesten, 1897. július hó.

Az igazgatóság.

(Utánnymomat nem díjaztatik.)

VÉD- JEGY.

A zalahtnai kénkovand ipar r. t.
BRASSÓI
kénsav- és műtrágya-gyára
 ajánlja legjobb minőségű mindennemű
MŰTRÁGYÁIT
 a t. cz. gazdaközönség b. figyelmébe.
 Árajánlatokkal készséggel szolgál a
 Központi iroda, Budapest, IV., Bécsi-uteza 5.

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
 Üllői-ut 25-dik szám.

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület által
1000 frt pályadíjjal jutalmazott
 és még ez év folyamán kiadandó
gazdasági könyvviteltan
 alapján összeállított
gazdasági
könyvviteli nyomtatványok

úgy mint:

nyomatv. sz.	nyomatv. sz.
1. Előjegyzési könyv	21. Jub- és sertés-kimutatás
2. Napszámber és szakmánybérkimutatása	22. Különléle tárgyak kimutatása
3. Leszámlási könyv	23. Fogasztási anyag
4. Szegődmény-táblázat, kül- és belv	24. Tüzeltő anyag
5. Szemesgabona kimutatás, kül- és belv	25. Szerszámfa
6. Csépletlen gabona	26. Állati termények
7. Napszamos jegyzék	27. Póttakarmány
8. Tejeladási jegyzék	28. Mérleg
9. Pénztári napló	29. Próbacséplési jegyzék
10. Pénztári főkönyv, bevételi kimutatás, kül- és belv	30. Vetési és aratási jegyzék
11. Kivételések jegyzéke, bel- és külv	31. Elélti jegyzék (csikó és borjú)
12. Gép- és eszközleltár	32. Termés-kimutatás
13. Épületleltár	33. Elélti jegyzék (bárány és malacz)
14. Pénztári főkönyv kiadási kimutatás, kül- és belv	34. Darálási jegyzék
15. Telekleltár, kül- és belv	35. Fejési napló
16. Termény és anyag leltár, kül- és belv	36. Gazdasági napló
17. Letélti napló	37. Trágyázási
18. Elvevő leltár, kül- és belv	38. Cséplési jegyzék
19. Szegődmény-leve	39. Tejelés-kimutatás kül- és belv
20. Ló- és szarvasmarha kimutatás	40. Takarmányozási előirányzat
	41. Vetési előirányzat
	42. Takarmányozási jegyzék

— melyekből állandó raktárt tartunk. —

Összeállította
Susohka Rikárd
 a magyaróvári gazd. akadémia gazd. intézője.

Az összes nyomatványokból mintafévek az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek 2 frt 20 krért előleges beküldés mellett portómentesen küldetnek.

Árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Megrendelések
 a „KÖZTELEK” kiadóhivatalához
 IX., Üllői-út 25. sz. küldendők.

Birtok-bérlet.

Varasdmezyében Podravina községben fekvő és 4 egymással összefüggésben levő majorból álló, épületekkel bőven ellátott

Kuzmineci-birtok,

mely 1818 katasztralis hold terjedelmű,

f. évi október hó 1-től

12 évre bérbe adatik.

Bővebb felvilágosítással szolgál a báró INKEY uradalmak jószágigazgatósága,

Rasinja,

vasut- és távirda-állomás:

Kopreinitz, (Horvátország).

Utánnomás nem díjazatik.

4126

1897. évi 3478.

Bérbeadó, esetleg eladó:

230 kataszter hold völgyi rét,

öntözésre berendezve, kitünő minőségű.

Legjobb karban levő istállók, 150 darab nagy marhára és 100 darab sertésre. Lakhely 15 családnak.

Vízimalom, Turbina, 20 lóerő.

Téglavető, szárítóval.

Ezen ingatlanok egy tagban vannak, a Miskolcz-Tornai h. é. vasutnak Szilas állomásától 15 percnyire.

Bármikor megtekinthető.

RÁKÓ, utolsó posta-, sürgöny- és vasutállomás Szilas (Abauj-Tornamegye).

4130

GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN.

2793. sz.

Értesítés.

Lapunk július hó 21-diki 58. számában megjelent hírdetményre, mely a 6. hadtest kerületébe tartozó katonai állomások

széna, szalma és ágyszalma,

valamint

tüzifa és kőszén szükséglet

beszerzésének nyilvános árlejtésére és az eziránti ajánlatok beadására vonatkozik, az érdekeltek figyelme ezennel felhívatik.

Kassa, 1897. július 10.

A cs. és kir. katonai élelm. raktár

Kassán.

4103

Gabona-bevásárlás.

A cs. és k. 7. hadtest intendánsága kereskedelmi szokvány szerint raktárszerű minőségű 2150 métermázsa búzát, 15605 métermázsa rozst vagy kétszerest és 18020 métermázsa zabot vásárol be.

Beszállítandó:

Mentesen a katonai élelmezési (fiók) raktárnál			1898. évi				
			Január	Február	Márczius	Április	Majus
			havára				
			métermázsa				
Temesvár	Uj raktárak bécsi kapu mellett	Buza		710			
	Gyártelepi raktárak	rozs vagy kétszeres	1435		2000	2000	
Arad	Raktárak a várban	Buza		260			
		rozs vagy kétszeres	800	800	800	590	
(K.-Szt.-Miklós)	Raktárak K.-Szt.-Miklóson	Buza	1500	1500	1000	1000	
		Zab	600	600	600	600	600
Szeged	Kibérelt vagy katonai élelm. raktárak	Buza	175				
		rozs vagy kétszeres	600	600	600	520	
Nagyvárad	Kepes-féle raktárak	Buza			500	505	
		rozs vagy kétszeres	1000	1500	1000	1360	
		Zab	2000	1000	1000	1000	1045

1. Az ajánlatok az egész szükségletre vagy kisebb részekre tehetők. Az egész mennyiségre vállalkozó ajánlattevőknek azonban bele kell nyugodni abba, hogy ajánlatuk csak egyes szállítási részletekre, illetőleg egyes cikkekre és állomásokra is fogadtatik el. Miután a katonai igazgatóság fenntartja magának azt, hogy kétszerest vagy rozst, vagy rozs helyett búzát vásároljon be, a szállítandó rozsmennyiség mellett még hasonmennyiségű kétszeresre is nyújtandók be ajánlatok.

2. A bevásárlás minta és ajánlott minőségű súly szerint történik. — Minden ajánlattal tehát két lepecsételt, legalább 2—2 kgos minta nyújtandó be és az ajánlatban azon minőségű súly beirandó, mely szerint ajánlattevő szállítani szándékozik.

3. A szállítandó árunak nemesak a mintának és a minőségű súlynak, hanem a szokványfüzet II. cikk és az ehhez tartozó kiegészítések — értelmében a raktárszerű tisztaságnak is meg kell felelni, mely tisztaság az áru átvevésénél állapittatik meg. A rozsnak teljes, nem kicsiny vagy csenevész szemekből kell állni; csenevész, tört és beteg szemek kiszemelésre számítanak.

Csak sárga zab vásároltatik be; fekete zab szállításból ki van zárva.

4. Kincstári zsákok csak a szokványfüzet XII. cikkében meghatározott használati ár fizetése mellett kölcsönözhetnek.

5. Az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt eladási ajánlatoknak 1897. évi

augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10 óráig a 7. hadtest intendánságánál Temesvározt kell beérkezniök és csak a fenti szállítási részletekre terjedhetnek.

A kötelezettségnek legalább is 14 napra kell szólnia. Az árajánlatok métermázsnként minden költség nélkül teendők.

Ha a beszállításra a katonai dijszabás kedvezménye vétetik igénybe, úgy ez csak térítési uton engedhető meg.

Az intendánság előtt ismeretlen ajánlattevők kötelesek azon esetben, ha az ügylet létre jön, az ajánlott mennyiség értékének 10%-át pénzbeli biztosítékul benyújtani.

6. Az ezen bevásárlásra nézve alapul szolgáló, Temesvárt 1897. évi július hó 22-én kelt szokványfüzet az alulírott intendánságnál és a Temesvári, Aradi, Nagyvárad élelmezési raktárnál, továbbá a Szegedi élelmezési fiók-raktárnál a szokásos hivatalos órák alatt mindenki által megtekinthető. Ugyanaz minden nyomtatóv után 4 kr. lefizetése mellett minden élelmezési raktárnál megszerezhető.

Minden ajánlattevő már az ajánlat benyújtásával az ezen szokványfüzet és a jelenlegi hírdetés határozmányaira kötve van.

Temesvározt, 1897. július hó 22-én.

A cs. és k. 7. hadtest intendánsága

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szö 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Cím közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetői nyelvének fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel valaszra szükséges levélbélyegét vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Hullí
uradalomban egy segédtszti állás augusztus hó 1-vel betöltendő. Felsőbb gazd. tanintézetet végzett, magyar német és tót nyelvet bíró pályázók előnyben részesülnek. Cservenka Ferencz intéző, Hull, u. posta Ohaj. 4129

Méltóságos

gróf Vigyázó Sándor uradalmában segédtszti állásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés 600 frt készpénz, lakás és tüzelés. Kik felsőbb gazdasági iskolát végeztek és több évi gyakorlati bírnak, kérvényüket bizonyítottan a megjelölt állásig együtt Edvi Ilés Ödön ur, jószágigazgatóhoz Tolmács, u. p. Retság czimezzék (Nógrádmegye). 4124

Tejkezelő,

nős, gyermektelen, kauzióképesség, erős ember, ki a tejkezelésben járatos, augusztus 15-éig keresetük puszta. Tejgazdasági szakiskolát végeztek előnyben részesülnek. Ajánlatok »Tejkezelő« czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 4117

Segédtszti,

ki a tót nyelvben is teljesen járatos, 10 frt havi fizetés és teljes ellátás mellett azonnal felvételük rohländer Jenő gazdaságában Szepes-Nádasd, u. posta Szepes-Ólasz. 4125

Altstaedter

József szarvasd-i gazdaságában (Tolnamegyében) egy gazdaszti állás betöltendő. A mező gazdaságban, állattenyésztésben, hizlalásban és különösen a czukorrépa művelésben teljesen járatos, munkaképes pályázók felhivatnak, sajátkezűleg is ajánlatukat okmányos módon, latával, mik vissza nem küldetnek, szeptember 1-ig fentiek Dombóvára beküldeni. 4112

Gazdasági

nőlen segédtszti, ki elméletileg és gyakorlatilag képzett, magyar és német nyelvet bírja, 264 frt évi fizetés és teljes ellátás mellett f. év augusztus hó 15. vagy végelő alkalmaszt nyer. Polyanthidványok, -bizonyítványok, -okmányok, melyek vissza nem adtnak, a Welteni Wiener lovgaféle Béke és Gombauradalmi jószágigazgatóság-hoz Bekere, u. p. Csallóköz-Csötörtök-intézőndők. 4147

Keresetiek

nős gazdaszti főtisztú állásra egy nagyobb gazdaságba októberre. Dohány, tehénésztés és hizlalás körül kitűnő szakértelem kívánatik. Ugyanott nős, izr. számtartó állás, kettős könyvvizsgáló betöltendő. Ajánlatok, illetőleg vissza nem vehető saját kezűleg írt kérvények, illetve hitelesített másolatok folyó évi augusztus 10-ig a kiadóhivatalba czimzendők »4127« jol alatt. 4127

ÁLLÁST KERESŐK.

Gazdaszti,

kitűnő praxissal és jó ajánlatokkal, járatos a gazdaság minden ágában, izr., nős, állást keres. Czím a kiadóhivatalban. 3978

Földmives-iskolát

végzett egyén több évi gyakorlati, bírtok felosztás miatt közpötszti vagy iszapni állást keres. Főnöke is szivesen ajánlja. Czím a kiadóhivatalban. 4110

Gépész,

okleveles stabil és lokomobilról, ugyszinte kazánkovács, ki mindennemű kovács és lakatos munkát ért, 25 évig nagy uradalomban szerzett gyakorlati uradalomban állást keres. Czím a kiadóhivatalban. 4141

Képzett

ifjú augusztus hóra gazdaságba helyettesítőnek, kisegítőnek ajánlikozik. Jellege »Szerény« 4145

Gazdasági

és gyári tisztviselő, ki földmives és tejgazdasági szakiskola felsőbb tanfolyamát végezte, külföldi utat tett, október vagy újévre állást keres. Járatos a gazdaság minden ágában. Czím »1896.« alatt a kiadóhivatalban. 4123

Az adai

földmives-iskolát jeles sikerrel végzett, katonai képzettségnek eleget tett intelligens családból származó, nőlen fiatal ember, több évi praxissal állást változtatni óhajta. Tökéletesen beszél és ír magyarul, németül és szerbül. Nagyobb uradalomban — hol jövőre biztosítva lenne — segédtszti állást is elfogad, közpötszti pedig önálló kezelő-tisztú állást. Állást bármikor elfoglalhatja. Szives megkeresések Lukácsy Imre földmives-iskolai igazgatóhoz intézhetők Adára (Bács-megye). 4098

Csépléshez

esetleg kisegítő szolgálatra v. helyettesítésre ajánlikozik gazd. tanintézet végzett fiatal ember, ki e mellett vizsgázott gépközlelő és gyakorlati állást. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 4128

Magy. Óvárott

kitűnően végzett nagy grófi uradalomban szerzett gyakorlati tapasztalatokkal, katona kötelezettségnek eleget tett, nőlen gazdaszti állást változtatni óhajta. Czím a kiadóhivatalban. 4121

Gazdaszti,

nőlen, 20 évi gyakorlati bírlói kvalitással állást betöltene oly bírtoknál, mely bérlet adás vagy visszavételben van, a bérletkezelést kezességét vállal. Levélei értesítés »S o m o g y i« czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 4114

Iskolázott,

fiatal, nős, magyar és tót nyelvben beszélni magtáros, ki már nagyobb uradalomban működött, a gazdaságl egyéb toenei-ökben is járatos, október 1-évre állást keres. Czím a kiadóhivatalban. 4113

Gazdaszti,

31 éves, nős, róm. kath., ki 7 év óta hazánk egyik legnagyobb búruradalmában mint kezelőtiszt alkalmazva van; állást változtatni óhajta. Járatos a gazdaság minden ágában és a könyvvizetésben. Szives megkeresések »Agricola« alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4138

Intelligens

műkertész, ki a kertészet minden ágában elméletileg és gyakorlatilag képzett s a legkényesebb bírtokgazdák meg tud felbírlni, állást keres október elsejére. 31 éves, róm. kath., nős. Szives ajánlatok Oláh Béla, Tápó-czygye, ajánlottan kéretnek. 4140

Tejgazdasági

szakiskolát végzett, nős egyén, tehénészt. tejmunkás vagy majorsági állást keres augusztus 1-re. Czím: Szijártó György, Kis-Köcskő, Vas megye. 4133

Gazdasági

segéd, 8 évi gyakorlati, földmives- és tejgazdasági szakiskolát végzett, (izr., nőlen) megfelelő alkalmassággal keres. Leveleket »Tejgazdaság« alatt továbbít a kiadóhivatal. 4122

A mostani

munkálatokhoz, esetleg állandó állást keres azonnali belépésre egy felsőbb gazdasági iskolát végzett nőlen egyén, ki több évig belterjes gazdaságoknál nyert tökéletes gyakorlati bírl. Bírja a magyar, német és szláv nyelvet. Czím a kiadóhivatalban. 4148

ÁLLATOK.

Eladó

11 drb. telivér orosz gyors ügető 10, 2 csikó köztük a négy Derby győztes »Par« után. Két Nikolaj Nikolajevics nagyherceg cseszenkai orosz ménésből importált 170 cm. 7-8 éves tonyészkanca. Bővebbet e lap kiadóhivatala. 4132

Gazdasági

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2, (3) éves 4109

növendék ökor

és üsző borjakat

megvételre ajánlanak,

KLEIN ÉS SPITZER

Ris-Czeili kereskedők.

Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

Eladó

méhészt. Gödöllő vidékén a vasúti állomástól egy órányira, egy 60 székelyből álló ménésből 1897. évi fiatal termékeny anyákkal, 1898. év tavaszig elárolta méz bőséggel, jó meglátó kaptárakban egyleti mézet, teljes felszereléssel, méhészeti, pergetővel, szóval minden hozzávaló kellékekkel elkülöltés oka végett még ez év szeptember havában 600 frt készpénz fizetés mellett eladó. Ugyanott 10 méterméza pergetett fehér akácmező is eladó mm-ként 45 forintjával, edények külön darabonként 3 frt 50 krajával. Hol? felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal. 4010

Eladó

tenyésztés megszüntetése végett »Székelyből« angol telivér mén. Születési éve 1891, apja Pásztor, anyja Anodyne, színe sárga, magassága 171 cm. Kiváló erős csontozatánál fogva fényes tenyésztésre rendkívül alkalmas. Bővebb felvilágosítást ad gróf Bolza Pál, Szarvas (Békésmegye). 4087

Rattlert,

egy, esetleg két darabot, jó pakányfogót megvételre keres Gyanyai Pál Pta Tukros, u. p. B-Bicske. 4118

Méltóságos

gróf Esterházy Sándor ur kemesi gazdaságában 36 darab járomba való 5 éves erdélyi tinó eladó. Felvilágosítással szolgát a szarvasi gazdasági hivatal u. p. Nemes-Magasi. 4119

Eladó

8 drb 3 éves, hasas és 6 drb 2 éves magyar erdélyi faj úszó Gyika Elemérrel, Dézsfánfalva, u. p. Temes-Moravicza. 4078

Eladó tinók:

70 drb. 2 1/2 éves erdélyi-magyar faj tinó eladó, Göcs Sándor gazdaságában Nagy-Iklodon, (Szolnok-Dobokavármegye) vasút, posta és táviradalommal helyben. 4131

Eladó

100 drb. járomba való, 4-5 éves magyar tinó. Ertősiérvre kocsit küldő Nagyhat állomásra (Debrecen - F. Abonyi vonal) alatti gazdaság. Postacím Nagyhat-Hajdu-megye. Nagyháti gazdaság. 4137

Méltóságos

Gróf Teleki Gyula úr révéri uradalmában 100 drb. 4 1/2 éves befogni való magyar fajta tinó eladó. Közlelbi felvilágosítást ad az urad. intézőség Révbér, posta Solt, Pestmegye. 4146

Mindenféle tenyészmarhát

ajánlok megvételre. Különösen nagyon szép, fejlődött 1-2, esetleg 3 éves, vöröstarka tinót jutányos áron.

80 drb. nálam bármikor megtekinthető. Későbbi szállításra olcsó vállalkozom. 4142

HENRIK IGNÁCZ

BÉRLŐ, Szalónak, Vas megye.

VEGYESEK.

Egy

a déli vasut mentén fekvő 2000 holdas bérletnek élő és holt leltára azonnali eladandó. Czím e lap kiadóhivatalánál tudhatni meg. Közvetítőki zárva nincsenek. 4139

Szabadalmazott

tíz évig is eltartó

kévekötelek

4 1/2 m/m vastag, 150 c/m hosszú egy próba posta-csomag 200 drb-al 1 frt 60 kr 1000 drb-ot 7 frt-ért Ugyanily

portiökötelek

6 m/m vastag, 200 c/m. hosszú, egy posta csomag 100 drb 1 frt 60 kr. 1000 darab 15 forintért szállít utánvét mellett; ugyszintén más gazdasági kötele-műket ajánl legjutányosabb áron

Bellán Mátyás,

Bács-Cséb. 3033

Vadak.

Uraságok, kik vadakat eladni óhajtanak, sziveskedjenek ajánlatukat

Krausz Márkus

urhoz

Prága,

Goldschmidgasse 11.

beküldeni.

Szilvórium

eladás!

Valódi szirmiai szilvórium

kapható 5 literenként és

azonfelüli mennyiségben az

alólrít uradalom rumai

pinceszében és pedig:

1881-ik évi literenként

üvegestől 1 frt 50 kr.

1894-ik évi literenként

üvegestől 1 frt 25 kr.

Rumai uradalom.

4139

Ziska J. utóda

Rostély György

mérleggyáros

Budapest, VI., Eötvös-u. 49.

Legjobb és legmegbízhatóbb

gabnamínoségi-, tized- és szá-

zadalmi mérlegek gyártója. A

galna és értéktőlzöde szállítója.

Árjegyzék ingyen. Javítások

pontosan és olcsón. 4097

Fischer J.

szakgyári raktárban

Budapest, Nagy-Korona-u. 18.

vizmentes ponyvák kölcsönben, valamint új és egyszer használatban volt vizmentes ponyvák jutányosan kaphatók. 3768

Repczeponyák

drbonként 3 frttól feljebb.

Birtokvétel.

600-1200 holdig megvételre keresek bírtokot dunántúli megyékben. Czím a kiadóhivatalban. 4093

Tejvétel.

Nagyobb mennyiségű tej szerződési vétellel kerestetik. Ajánlatok »Cautio« alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 4143

Törleszt. kölcsön

földbírtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közt időre készpénzben. Bírtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem vonhatja fel. Csekely kamattal tölke is törlesztetik. Lebonnyítás 14 nap alatt. Konvertálás belyeg és illetékmentes. Czím: Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekhozonyi kizsonat, kataszterterv. Czím: Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körtút 39.

Legnagyobb Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, egyedüli, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbírtokosoktól ajánlva van.

Erdélynek

egyik déli városában egy major bérlete, mellyhez 63 kat. hold elsőrangú szántóföld tartozik, jól berendezett tehénésztettel (tej literenként 8 krajával) és kitűnő instrumetálal együtt, most az aratás után tovább adandó. Szives ajánlatok »Major és tehénészt« czím alatt e lapok kiadóhivatalához küldendők. 4090

A m. kir. államvasutaktól eredő

teljesen használható karban levő

tizedes-mérlegek,

súlyokkal együtt, minden nagyságban, ugyszinte

vaggon-hidmérlegek,

továbbá

távirdai sodrony

bekerítési célokra, valamint használt

»Werndl«-fegyverek

felette olcsó áron kaphatók

Kóhn A. M.

vas- és témmagykereskedőnél

BUDAPESTEN, VI., Mozsár-u. 9. szám. 4084

Gazdasági

magvakat

bármely mennyiségben a legmagasabb napi áron vásárol

Mauthner Ödön

magkereskedése

BUDAPESTEN.

Ajánlatok a mennyiség megjelölésével nagyobb mintakísérettel kéretnek.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg és Ő királyi Fensége Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg udv szállítója

Dr. Lendl Adolf,

tanár 3040

praeparatoriuma

és

tanszerkészítő

Intézte

BUDAPEST,

II. Donáti-u. 7.

Legmagasabb és magas elismerések; aranyérmek, díszoklevél stb. stb. miniszteri ajánlások. 2036

Ajánlikozik

emlősök és madarak

természeti, művészi és tartós kítőmésere.

Jutányos árak.

Az állatok friss állapotban előleges preparatio nélkül küldendők be.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-ik törvények alapján összeállított:

I.

Katé községi

mező- és

hegyőrök

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 krajczár.

II.

Katé az uradalmi

csöszök számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

Összeállította:

dr. BALKAY BÉLA.

Mindkettő csinos zsebkönyvvalaku keménytetébe van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval látva.

A magyar

gazdaszti és erdőszti országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbírtokos és bérő uraknak állásközvetítő osztályának bejelentett tagjai elhelyezésére. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdőszti foglalkozók nyugdíjintézete. Ezközül biztosításokat: nyugdíjra, és özevgyi díjra, mezőgazdasági, erdőszti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legelőcsöb díjtételekkel, mert nem nyereszkezdésre alakult vállalat. Kivételre alapszabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szolgát az iroda: Budapest, IX. ker. Köztelek Utóli-ut 25. sz. alatt.

Bérszántás gőzekével.

A legújabb eredeti **Fowler-féle Compound** gőzekkel talajművelésre vállalkozik 3171

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

Mindennemű

műtrágyát

versenyképesen szállítanak
bárhová

Schram A.

kénsav- és műtrágya-gyárai.

Központi iroda:

Prága, Heinrichgasse 27.

4003

A
mesterséges
borok

készítésének

forgalomba hozatalának tilalmáról szóló

Törvény.

Magyarító jegyzetekkel ellátta:

Dr. Lónyay Ferencz.

Ára 80 kr.

Kern Róbert

Budapest, V. ker., Váci-út 26.

Dúsan felszerelt raktárt tart a következő kiváló minőségű cikkekben:

Hengerelt rúd és idomvas, mint: lapos-, gömbölyű-, rács-, keret- és U-vas, gerenda stb.

Vaslemez, mindenféle méretben.

Kovácsolt csövek, és összekötő darabok; légszesz- és vízvezetési cső, sajtoscső, kúteső, forreső, furcső stb.

Öntött csövek, vizvezetési és esatornázási csövekre, valamint légszesz- és gőzvezetékhez, mint: tolatyúk, mindegyféle csapók, fémárúk légszeszvilágításhoz stb. stb.

Szerszámok, különlegességek saját gyárából, mint: marók, dörzsárak, csavarmetszők, furók, csigafúró, cső-csavarmetsző, csővágó, csőszatu stb.

Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

4070

Haszonbéri hirdetés.

Szabolcsmegyében két vasuti állomástól és egy cukorgyártól $\frac{3}{4}$ órányi távolságra fekvő, körülbelül 2000 (2000) öle) holdas egy tagban levő és

kitünő szántóföld, rét és legelővel bíró

nemesi birtok

f. évi október 1-től vagy jövő január 1-től

12 évre haszonbérbe kiadó.

A gazdasági épületek elegendők és használható jó állapotban vannak.

Élő és holt felszerelés megváltandó.

Czím megtudható a kiadóhivatalban.

4104

12959/III.-97.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi Államvasutak Károlyváros pályaudvaron levő vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdetik.

A bérlet 1898. év január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számítandó 3 éven át, vagyis 1900. évi december hó 31-ig.

Ezen vendéglő bérlettel jár az I. II. és III. oszt. váró- és étkezőhelyiségeken kívül a vendéglős részére egy egy szobából álló lakás, egy főzőkonyha, egy éteskammer és egy padlás.

Mindazok, kik ezen vendéglő-üzletet bérbe venni óhajtják, fölhívtnak, hogy eziránt zárt ajánlatukat okmányukkal fölszerelve és 100, azaz egyszáz forint bánatpénzzel, vagy készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban történt letéteményezéséről szóló pénztári elismervény mellékeléssel, a magyar királyi Államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez legkésőbb aug. 31-én déli 12 óráig nyújtsák be.

A bánatpénz a magyar kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségénél vagy személyesen vagy posta úton, de mindenesetre az ajánlatot elküldötte helyezendő letétbe.

Az 50 kros bérlettel ellátott ajánlat zárt borítékban, szembetűnő módon irandó: "Ajánlat a Károlyvárosi pályavendéglő bérletére." Bánatpénz nélkül, avagy a fentebb megállapított benyújtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

A magyar kir. Államvasutak fontartják maguknak a jogot a pályázók közül szabadon választandóknak. A bérletnek bővebbi feltételeiről a zágrábi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya uyujt kívánatra felvilágosítást.

Zágráb, 1897. július hó 15-én.

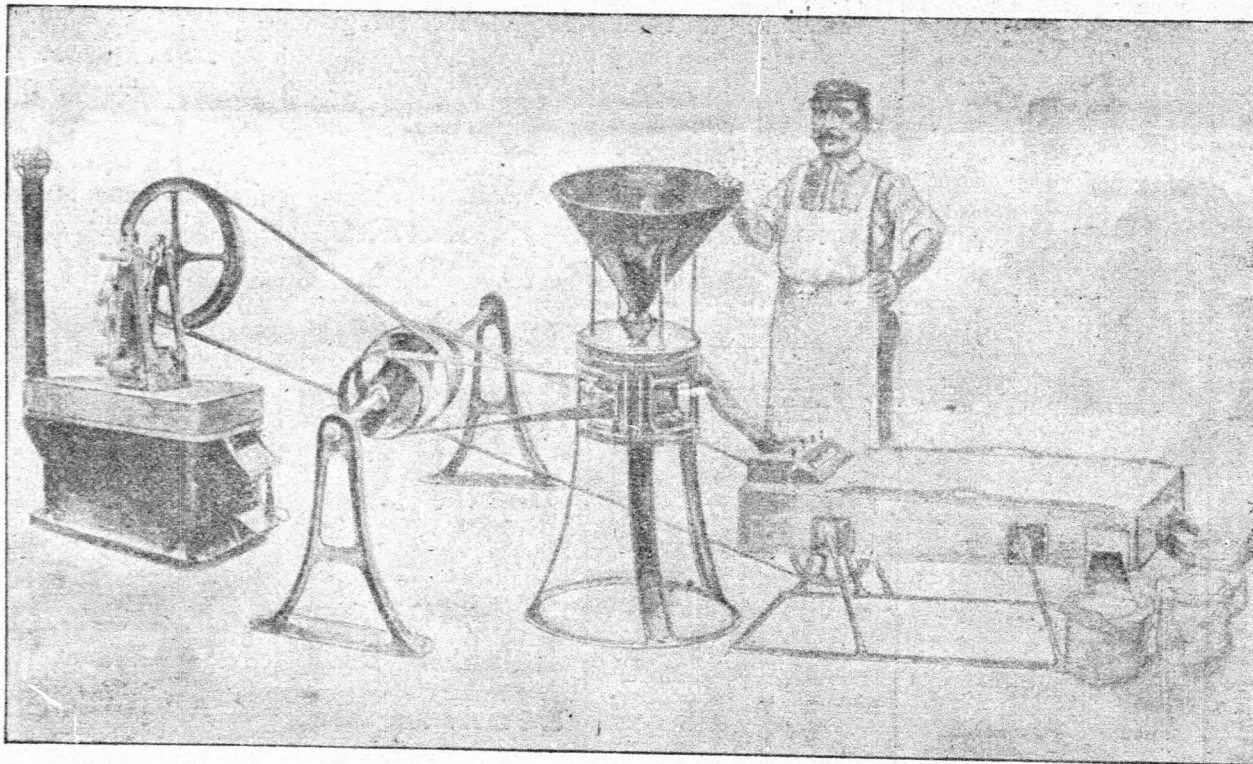
Utánnyomás nem díjazatik.

Az üzletvezetőség.

MALOMIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

(Schweitzer rendszer.)

Budapest. VI. ker., Podmaniczky-utca 14. szám.

Szabadalmazott Schweitzer-féle malmok a mezőgazdaság terén igen fontos újítást képeznek.

Ezen teljesen új szerkezetű, átjavított malmok egyaránt alkalmasak darálásra és simaőrésre: a gazdaságban e malmokkal szükség szerint készíthető igen jó minőségű liszt és takarmánydara.

Ezen malmok a Ganz-féle és a Sangerhauseni gépgyárak által gyártatnak, míg az őrlőtárcsák a világhírű Ganz-féle keregöntvényből készíttetnek.

A gazdasági élet követelményeinek megfelelőleg ezen malmokat 5 különböző nagyságban hozzuk forgalomba, locomobil, motor, járgány vagy kézihajtásra.

A Schweitzer-féle malmok rendkívüli előnyei a következők:

1. Csekély hajtóerő szükséglet.
2. Rendkívüli nagy munkaképesség.
3. Kitünő minőségű őrlemény.
4. Kiválóan tartós, javításra nem szoruló szerkezet.
5. Igen egyszerű kezelés.

Ezen malmok beszerzését minden gazdának a legmelegebben ajánlhatjuk.

Részletes leírással, árjegyzékkel és felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.